

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Reforma veřejné správy v České republice: proměny a vývoj v oblasti matrik

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Libuše SMEJKALOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Markéta SANALLA**

Znojmo, 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Reforma veřejné správy v České republice: proměny a vývoj v oblasti matrik“ jsem vypracovala samostatně na základě pokynů vedoucí práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou řádně označeny v práci a uvedeny v seznamu literatury.

Ve Znojmě 30.04.2016

.....
Libuše Smejkalová

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce PhDr. Markétě Sanalla za cenné rady a připomínky, které mi velmi pomohly ke zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Janě Pokorné z Městského úřadu v Jaroměřicích nad Rokytnou za poskytnutí informací a pomoc se zajištěním dotazníkového šetření mezi občany. Ráda bych také poděkovala své rodině za podporu po celou dobu studia.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Libuše SMEJKALOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb
Název	Reforma veřejné správy v České republice: proměny a vývoj v oblasti matrik
Název (v angličtině)	Public administration reforms in the Czech Republic: changes and development of registries

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Cílem práce je vypracovat řešení na zkvalitnění výstupu veřejné správy vůči občanům a to na příkladu Matričního úřadu Jaroměřice. Na základě teoretické části práce bude vypracováno dotazníkové šetření, jehož analýzou budou verifikovány získané poznatky o reformě veřejné správy.

Postup práce:

1. Zpracujte literární rešerši na dané téma.
2. Vypracujte dotazníkové šetření mezi matričními úřady.
3. Vypracujte dotazníkové šetření mezi dotčenými občany.
4. Proveďte analýzu informací.
5. Vypracujte návrhy řešení.

Metody: Rešerše odborné literatury, dotazníkové šetření, analýza.

Rozsah práce: 40 - 55

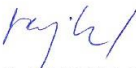
Seznam odborné literatury:

1. POMAHÁČ, Richard a spol. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2013. 336 s. ISBN 978-80-7400-447-6.
2. SCHELLE, Karel a spol. *Dějiny veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 314 s. ISBN 978-80-7380-203-5.
3. ČECHÁK, Vladimír. *Vývoj veřejné správy v Československu a České republice (1945-2004): obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2004. 262 s. ISBN 80-867-5422-7.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2015

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2016

Libuše ŠMEJKALOVÁ
student

PhDr. Markéta SANALLA
vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Dušan DOBROVODSKÝ, CSc.
garant studijního oboru

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVŠE Znojmo

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na reformy ve veřejné správě. Teoretická část analyzuje vývoj veřejné správy a definuje základní pojmy. Popisuje změny, které nastaly po roce 1989. Mezi zásadní patří v této oblasti dnes již ukončená územní reforma. Dále se teoretická část zabývá procesem modernizace a elektronizace ve veřejné správě. Následuje část věnovaná vývoji matrik na našem území a jejich současnému propojení se změnami, které ve veřejné správě nastaly. Praktická část je zaměřena na současné problémy matrik na příkladu matričního úřadu v Jaroměřicích nad Rokytnou. Dotazníkové šetření, které je, součástí praktické části bakalářské práce proběhlo mezi občany, klienty matričního úřadu v Jaroměřicích a mezi zaměstnanci matričních úřadů v celé České republice. Na základě tohoto šetření byly zpracovány návrhy na zlepšení komunikace matričních úřadů s občany a odstranění nedostatků spojených s elektronizací ve veřejné správě na úseku matrik.

Klíčová slova: Veřejná správa, modernizace, elektronizace, matrika.

Abstract

The bachelor thesis focuses on reforms in public administration. The theoretical part analyses the development of public administration and defines the basic expressions. Next, it describes the changes after 1989. One of the essential changes was the completed territorial reform. The theoretical part also deals with the modernization and computerization process in public administration. The following part presents registry offices development in the Czech Republic and their current link with the changes brought about in public administration. The practical part focuses on the current problems of registry offices on the example of the registry office in Jaroměřice nad Rokytnou. The questionnaire survey was conducted among the citizens, the registry office clients in Jaroměřice and registry office employees in the whole Czech Republic. On the basis of the survey's results, proposals leading to communication improvement between registry offices and citizens and elimination of drawbacks in the area of registry offices computerization are worked out.

Key words: Public administration, modernization, computerization, registry office

Obsah

1	ÚVOD.....	8
2	CÍL A METODIKA	9
3	TEORETICKÁ ČÁST.....	11
3.1	Vymezení pojmů ve veřejné správě.....	11
3.1.1	Prameny veřejné správy.....	11
3.1.2	Vymezení základních pojmů	12
3.1.3	Státní správa	13
3.1.4	Samospráva.....	14
3.2	Reforma veřejné správy v České republice	14
3.2.1	Východiska reformy po roce 1989	15
3.2.2	Reformy v České republice	16
3.2.3	Modernizace veřejné správy.....	18
3.3	Matrika.....	22
3.3.1	Historie matrik.....	22
3.3.2	Státem vedené matriky	24
3.3.3	Matriky po roce 1989	25
3.3.4	Modernizace a elektronizace matrik.....	28
3.4	Shrnutí teoretické části.....	31
4	PRAKTICKÁ ČÁST.....	33
4.1	Charakteristika zkoumaného regionu: město a Městský úřad Jaroměřice nad Rokytnou	33
4.2	Vyhodnocení dotazníků pro občany – klienty matričního úřadu.....	35
4.3	Vyhodnocení dotazníků pro zaměstnance matričních úřadů	44
4.4	Návrhy řešení na zkvalitnění práce matričních úřadů.....	53
4.4.1	Návrhy řešení:	57
5	ZÁVĚR.....	59

6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:.....	61
7	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ.....	66
8	SEZNAM PŘÍLOH	68
9	PŘÍLOHY	69

1 ÚVOD

Veřejná správa je oblast, která se dotýká každého z nás. Ovlivňuje všechny občany a reaguje na měnící se potřeby společnosti a změny politické situace. Potřeba spravovat věci veřejné provází lidstvo již mnoho století. Veřejná správa a její změny zasahují do nejrůznějších oblastí života společnosti. Některé změny měly pouze krátkou dobu trvání, jiné platily několik desetiletí. Pro nás jsou velmi významné změny, které nastaly po roce 1989 a pokračují do dnes. Nejvýznamnějším krokem byl přechod od komunismu k demokratické společnosti a rozdělení Československa na Českou republiku a Slovenskou republiku. Tím byly položeny základy nejen pro reformu veřejné správy, ale i fungování celé společnosti. Veřejná správa se změnila od nejnižších článků až po vrcholné orgány. Vznikla soustava nových veřejnoprávních institucí.

Proces reforem ve veřejné správě nemůže být nikdy zcela ukončen a musí reagovat na současnou potřebu společnosti. Veřejná správa je činností podzákonnou, proto reformy a změny musí vycházet ze zákonů. Práce je zaměřena na reformu veřejné správy v České republice a ukazuje, že veškeré reformní procesy vycházejí z legislativních změn. Cílem reforem je především zkvalitnění veřejných služeb, zvýšení spolehlivosti a transparentnosti veřejné správy, snaha o její přiblížení občanům a v neposlední řadě také snížení nákladů na veřejnou správu. Bakalářská práce se soustředí na proces modernizace a elektronizace veřejné správy, který byl započat v minulém desetiletí je překvapivě rychlý a přináší občanům i úřadům velké množství nových služeb.

Veřejná správa provází občana od narození do smrti, což je nejlépe vidět na poslední kapitole teoretické části věnované matrikám. Jež jsou stěžejní oblastí předkládané práce. Matrika je specifickou součástí veřejné správy. Ve své historii prošla různými etapami vývoje a významně se jí dotýkají změny veřejné správy a celé společnosti, především modernizace a elektronizace. I když matriční úřady v dnešní době vedou matriční knihy pomocí výpočetní techniky, využívají při své práci datové schránky, Czech POINT i základní registry, snaží se tato práce potvrdit tezi, že přímý kontakt s občany je nenahraditelný. Proces reforem klade vysoké nároky na úředníky a jejich vzdělávání. Na základě výzkumu v praktické části práce pak předložit návrhy, jak výstupy z této oblasti veřejné správy zefektivnit v souladu s novými trendy v rámci reformy veřejné správy.

2 CÍL A METODIKA

Dílčím cílem bakalářské práce bude ukázat ucelený obraz reforem veřejné správy v České republice a na základě rešerše dostupných zdrojů vypracovat teoretický podklad pro další zkoumání reforem veřejné správy. Celá práce má být zaměřená především na to, jak se reformy dotýkají státní správy vykonávané na úseku matrik. Cílem práce pak na základě dotazníkového šetření vypracovat návrh na zkvalitnění práce matričních úřadů ve vztahu k občanům.

Teoretická část práce má vysvětlit co je veřejné správa a ukázat, že potřeba spravovat věci veřejné existuje od nejstarších dob. Dále má předložit přehled reforem veřejné správy v České republice, na základě rešerše odborné literatury, zaměřený především na vývoj po roce 1989. V této části bude také popsána územní reforma veřejné správy, kterou je možné považovat za ukončenou a překvapivě rychlý vývoj probíhající modernizace a elektronizace v této oblasti. Teoretická část má také objasnit co jsou matriky, jak se v průběhu staletí vyvíjely a jak se jich dotýká současná modernizace a elektronizace.

Z použité odborné literatury je možné za stěžejní označit publikaci Vladimíra Čecháka Vývoj veřejné správy, Richarda Pomahače Veřejná správa a publikaci Evy Horzinkové a Vladimíra Novotného Základy organizace veřejné správy v ČR. Z odborných publikací zaměřených na matriku je nejdůležitější Zákon o matrikách, jménu a příjmení a poznámkami a souvisejícími předpisy Václava Henycha.

V praktické části této práce bude na základě poznatků získaných v teoretické části vypracováno dotazníkové šetření a to jak pro občany – klienty matriky, tak pro pracovníky matričních úřadů. Dotazníky pro občany budou k dispozici v papírové podobě na matričním úřadě v Jaroměřicích nad Rokytnou pro klienty úřadu. Dotazníky pro matrikáře budou také v papírové podobě a dotazníky budou rozeslány na matriční úřady všech typů obcí v České republice. Dotazování pro občany bude zaměřeno především na využívání informací poskytovaných na webových stránkách úřadu, využívání možnosti elektronické komunikace s úřadem a jejich spokojenosti s prací matriky.

V případě matričních úřadů je dotazování zaměřeno na to, co přináší současná elektronizace veřejné správy zaměstnancům matrik, zda je pro ně přínosná a jak využívají elektronickou komunikaci. Výsledky dotazníkového šetření budou pro přehlednost zpracovány do grafů.

Na základě těchto dat a teoretické části bude vypracována analýza, která bude podkladem pro návržení řešení zkvalitnění výstupu veřejné správy v oblasti matrik směrem k občanům.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Vymezení pojmů ve veřejné správě

Předkládaná bakalářská práce pracuje především s pojmy, které se pojí s veřejnou správou jakožto správou věcí veřejných. Veřejnou správu řadíme do oblasti moci výkonné a je nezbytnou součástí řízení a rozhodování v postmoderních státech. Následující kapitola se zabývá vysvětlením základních pojmů. Nejprve je třeba definovat samotný pojem veřejná správa a dále budou rozebrány další pojmy, které s veřejnou správou souvisí. Krátký pohled do minulosti ukáže, že otázkou věcí veřejných se lidstvo zabývalo v celé své historii.

3.1.1 Prameny veřejné správy

Otázkami státu a vládnutí se zabývala již stará čínská filozofie. Pro rozvoj evropského práva a evropské státnosti představují největší přínos staří Řekové a jejich antické městské obce, tedy tzv. Polis. Správa Polis je nejstarší evropský model veřejné správy v civilizovaném světě. Platón připouští, že ne každý politik je státníkem, tedy, že není neomylný a musí být podřízen zákonům. Rozhodující jsou zákony a úřady mají rozhodovat jen o tom, co zákony upravovat nemohou. (Pomahač et al., 2013, s. 6)

Z historického hlediska je pro veřejnou správu velmi zajímavý také právní odkaz antického Říma. Římané chtěli za pomoci práva vykonávat státní správu. V té době poprvé právníci výrazně formují podobu veřejné správy (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 7). Řím zapojil do správy také občany. Z dnešního pohledu bychom řekli, že se jednalo o partnerství veřejných a soukromých subjektů. Byla vytvořena finanční společnost, kterým stát pronajímal veřejné daně a tím jim dal účast na správě věcí veřejných (Pomahač et al., 2013, s. 7).

Český stát má hluboké kořeny v historii a patří v Evropě k nejstarším státním útvarům. Nebyl však prvním státním útvarem na našem teritoriu. Po Keltech a Germánech vytvořili Slované na tomto území státní celky, kterými byly Sámova říše a poté Velkomoravská říše (Veselý, 2012, s. 7). Podle knihy *Správní věda* Dušana Hendrycha (2009, s. 27–28), má z historického hlediska zvláštní význam vytvoření novodobé veřejné správy v první polovině 17. století po skončení třicetileté války. V této době se stává politickou realitou v Evropě suverenita nad určitým územím, což lze považovat za vítězství územního principu. K zabezpečení potřeb vyžadoval novodobý stát profesionální aparát, aby mohl nejen zabezpečit potřeby panovníka, ale především k zabezpečení v oblasti finanční, daňové, vojenské a dalších. Státní aparát

vytvořený v té době se stal zárodkem státní byrokracie, úřady byly hierarchicky uspořádány tak, že nižší úřad byl odpovědný úřadu vyššímu.

Výraz správa se v češtině odvozuje od stejného základu jako výraz právo. Pravý se objevuje ve slovním základu slov právo, spravedlnost, správa, zpráva i poprava. Výrazy spravovat něco, spravovati se něčím se objevují přinejmenším již od 15. století a měly obecný význam, který bychom dnes mohli přeložit výrazy řídit něco, řídit se něčím (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 2). Česká veřejná správa vycházela ze správy Rakousko Uherské. 20. března 1849 byla vyhlášena první právní úprava obecního zřízení. Již tehdy zákon rozeznával tři druhy obcí: místní, okresní a krajskou. V Českých zemích se tak otevřel prostor pro lokální samosprávu (Čmejrek, Bubeníček a Čopík, 2010, s. 20).

3.1.2 Vymezení základních pojmů

V odborné literatuře se používá celá řada definic veřejné správy. Například Horzinková a Novotný v knize *Základy organizace veřejné správy v ČR* (2008, s. 8) říkají, že veřejná správa patří k základním pojmům správního práva, ale zároveň uvádějí, že legální definice tohoto pojmu není v žádném právním předpisu. Dále podle profesora Hendrycha (2009, s. 13) lze veřejnou správu definovat i jako činnost výkonnou a nařizovací, která spočívá především v provádění zákonů, v širším slova smyslu jako správu věcí veřejných, na kterých mají podíl také občané. V publikaci *Veřejná správa* Pomahač et al. (2009, s. 3) se uvádí, že „veřejná správa je civilizační nezbytností. To co neoddělitelně patří ke společnosti a je věčným předmětem úvah“. Z tohoto výčtu je patrné, že pohledů na to co je veřejná správa, je mnoho a vyplývá z nich, že veřejná správa je neoddělitelná od společnosti a stará se o věci veřejné.

Veřejná správa zabezpečuje veřejné úkoly, vytváří předpoklady pro jejich plnění a zároveň je uskutečňuje. Veřejnou správu lze chápat v materiálním nebo organizačním smyslu. Materiální pojetí veřejné správy je chápáno jako souhrn všech specifických správních činností, směřujících k dosažení určitého cíle. Není zde rozhodující, kdo je vykonavatelem jednotlivých správních činností. Veřejná správa v materiálním pojetí je souhrnem všech činností souvisejících s veřejnou mocí na úrovni ústřední i místní a s poskytováním veřejných služeb. (Horzinková a Novotný, 2008, s. 9)

Pro organizační pojetí veřejné správy je naopak důležité, kdo je vykonavatel správních činností. Organizační pojetí je v zásadě soubor organizačních jednotek a osob, které tuto činnost uskutečňují v určitých organizačních strukturách. Z tohoto hlediska se jedná

o soustavu správních úřadů, formálních institucí s trvale vytvořenou strukturou, založenou na právu. (Horzinková a Novotný, 2008, s. 10)

Důležitým pojmem, který je s veřejnou správou úzce spjat, je veřejný zájem. Úkolem orgánů veřejné správy je veřejný zájem chránit a uplatňovat v souladu s principem legality. Veřejným zájmem rozumíme společný zájem velké většiny členů příslušné komunity. Jestliže někdo využívá veřejný majetek, je jeho činnost podřízena veřejnému zájmu. Veřejný zájem tedy přesahuje zájem soukromý, zájem jednotlivce. Za veřejný zájem nelze považovat ani významné zájmy lobistů, nebo velkých podniků na získání výhody nebo prospěchu. Veřejný zájem je opakem soukromého zájmu. (Pomahač et al., 2013, s. 12)

Další neméně významnou záležitostí je členění veřejné správy. V publikaci Základy organizace veřejné správy Horzinková a Novotný (2008, s. 14–14) udávají rozdělení veřejné správy ve státě na státní správu, veřejnou samosprávu a ostatní veřejnou správu. Veřejná správa vykonávaná státem se nazývá státní správa. Veřejná samospráva zabezpečuje společně se státem jeho správu jako veřejnou správu. Ostatní veřejná správa je považována za zbytkovou oblast veřejné správy a jedná se o specifické činnosti poskytované nezávislými institucemi, např. profesními komorami, veřejnými pojišťovnami a dalšími institucemi.

3.1.3 Státní správa

Jak již bylo výše uvedeno, výkon státní správy, provádí stát prostřednictvím státních orgánů. Posláním státní správy je realizace výkonu moci státu. Státní správa je osou veřejné správy a dělí se podle toho, kdo je vykonavatelem státní správy na přímou státní správu a nepřímou, tedy samosprávu. Přímou správu vykonávají správní orgány, které jsou organizačními složkami státu. Státní správa je nezastupitelnou součástí veřejné správy. Přímými vykonavateli jsou: vláda, která je vrcholným orgánem, dále ministerstva, jejichž činnost vláda řídí a kontroluje, správní úřady s celostátní působností, veřejné sbory a hlava státu. Tyto orgány vykonávají státní správu na celém území státu. (Pomahač et al., 2013, s. 56–57)

Podle Průchy (2001, s. 39) je státní správa základem veřejné správy a spojuje prvky řízení i regulace a organizuje mocensko-obrannou činnost státu. Řídící prvky státní správy jsou zaměřeny na dosažení určitých stanovených cílů a jejich smyslem je dosáhnout nového stavu. Cíle, kterých chce dosáhnout, nestanoví státní správa sama, ale jsou odvozeny od zákonů. Regulační prvky slouží k udržení žádoucího stavu nebo obnovení při jeho narušení.

3.1.4 Samospráva

Samospráva tvoří se státní správou jeden celek. Jak uvádí profesor Hendrych (2009, s. 137) v publikaci Správní věda, nepřímou státní správu vykonávají jiné subjekty než stát. Jedná se o výkon správy státu samostatnými veřejnoprávními subjekty.¹Některé subjekty plní úkoly dané zřizovací listinou, nebo mají působnost propůjčenou. Nejvýznamnější z pohledu delegace státní správy, jak dále uvádí profesor Hendrych (2009, s. 147) je přenesení působnosti na orgány obcí a krajů, které jsou samosprávnými celky a to v rozsahu, který stanoví zákon. Jestliže je výkon státní správy přenesen zákonem na obec nebo kraj, stává se jejich území správním obvodem.

V České republice se využívá tzv. smíšeného modelu místní správy, na úrovni obcí a krajů jak uvádějí Horzinková a Novotný (2008, s. 52). Obce jsou nejnižšími územně samosprávnými celky, kraje vyšší územní celky. Obce jsou veřejnoprávními korporacemi, spravují své záležitosti samostatně a vedle toho plní i některé funkce státních orgánů v rozsahu, které na ně byly přeneseny. Jedná se o tzv. přenesenou působnost a výkon přenesené působnosti je povinností obce.

3.2 Reforma veřejné správy v České republice

Již ve druhé polovině roku 1989 docházelo ve střední a východní Evropě ke společenským změnám, které v Československu vyvrcholily 17. listopadu 1989. Složitým procesem demokratické reformy prošla nejen Česká republika, tehdy ještě Československo, ale i ostatní postkomunistické státy (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 242). Zhroucení komunistického systému východní Evropy bylo pro většinu laické i odborné veřejnosti šokem. Hospodářské potíže těchto států byly sice monitorovány, avšak komunistické diktatury se jevily jako stabilní. Komunistické země se však již nemohly bránit trendu modernizace a příklonu k tržnímu hospodářství a k demokratizaci společnosti (Vodička a Cabada, 2007, s. 113–115).

Státní správa byla do roku 1989 řízena centrálně Komunistickou stranou Československa, její orgány byly výkonným aparátem socialistického státu, a proto reforma veřejné správy byla naprosto nezbytná. Převládaly tendence vedoucí k návratu systému, který byl na našem území

¹Vykonavateli nepřímé správy jsou kraje, obce, ústavy, autorizované zkušebny, vysoké školy a další v přenesené působnosti.

v období tzv. I. Československé republiky. Reforma měla vést k odstranění nedostatků nalezení optimálního modelu veřejné správy. (Schelle et al., 2009, s. 227)

Období po listopadu 1989 je možné rozdělit do 3 období:

1. 1990-1992 období federálního státu
2. 1992-1997 období dvou koaličních vlád
3. 1998-2002 období menšinové vlády sociálně-demokratické

Zajímavým aspektem reformy bylo, že se již v prvním roce podařilo zrušit systém národních výborů všech stupňů (místní příp. městské, okresní a krajské). Došlo k obnovení územní samosprávy (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 242). Byly vytvořeny samosprávné obce a zřízeny okresní úřady, jako orgány státní správy a odvolací orgány s působností na území okresů. Vyššími územními samosprávnými celky byly stanoveny kraje, ty však nebyly průběhu devadesátých let vytvořeny (Čechák, 2004, s. 130).

Změny, které nastaly po 17. listopadu 1989, byly velmi rychlé. Skončil monopol vlády komunistické strany. Po řadě jednání byl změněn název státu. Vyjednávání bylo komplikované, neboť slovenská politická reprezentace nesouhlasila s návrhem návratu k původnímu názvu Československá republika. Problém nebyl vyřešen ani návrhem, že by z původního názvu zmizelo slovo socialistická a bylo nahrazeno slovem federativní. 20. dubna 1990 byl přijat ústavní zákon, který změnil název státu na Česká a Slovenská Federativní Republika. (Veselý, 2012, s. 745)

3.2.1 Východiska reformy po roce 1989

Východiskem pro reformu veřejné správy bylo přijetí zákona č. 293/1990 Sb. o změně ústavního zákona o československé federaci a o zkrácení volebního období národních výborů (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 242). Nové uspořádání veřejné správy tehdy ještě federativního Československa bylo provedeno na základě zákonů České národní rady. V první řadě byl přijat zákon č. 367/1990 Sb., o obcích a zákon 425/1990 Sb. o okresních úřadech. Následoval zákon č. 368/1990 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí.

Postavení Prahy jako hlavního města, které je zároveň nejvýznamnější českou obcí bylo zakotveno v zákoně č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze. Tím byly vytvořeny předpoklady k decentralizaci veřejné správy. V oblasti veřejné správy došlo také k posílení majetkového

postavení obcí počátkem devadesátých let na základě zákona č. 172/1991Sb. o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí (Vodička a Cabada, 2007, s. 302).

Nově vytvořené Okresní úřady působily jako územní orgány státní správy s všeobecnou působností po celá devadesátá léta až do faktického vzniku krajů (Průcha, 2001, s. 119). Staly se odvolacími orgány tam, kde v první instanci rozhodovaly v přenesené působnosti obce. Krajské národní výbory byly zrušeny bez náhrady, ale kraje jako správní článek zůstaly zachovány. Některé jejich kompetence přešly na centrální správní úřady, jiné na okresní úřady. Této situace využila některá ministerstva ke zřízení zvláštních orgánů státní správy nebo detašovaných pracovišť údajně nezbytných jako odvolací orgány pro prvoinstanční rozhodování okresních úřadů (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 243).

Také v ústřední státní správě docházelo ke změnám. Nejednalo se však o ucelenou reformu. Vzniklo 10 nových ministerstev například:

- Ministerstvo životního prostředí,
- Ministerstvo státní kontroly,
- Ministerstvo pro hospodářskou soutěž,
- Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci.

Na druhé straně v té době došlo ke zrušení devíti jiných ministerstev. Působnost jednotlivých ministerstev a ústředních orgánů státní správy byla často měněna. Docházelo k přesunům působnosti mezi jednotlivými ministerstvy a také k přesunům pracovníků na úrovni ústřední státní správy. (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 243)

3.2.2 Reformy v České republice

Stále více se na slovenské straně objevovaly tendence směřující k oddělení kompetencí jednotlivých republik, samostatnému hospodaření a omezení centralismu. Slovenská strana požadovala společný federální stát, vybudovaný na základě mezinárodní smlouvy, což bylo pro českou stranu nepřijatelné. Přes veškerá jednání o budoucnosti společného státu došlo k rozdělení České a Slovenské federativní republiky. Federální shromáždění 8. října 1992 přijalo ústavní zákon č. 494/1992 Sb. podle nějž většina kompetencí federálních orgánů přešla na orgány obou republik. Následně byl přijat ústavní zákon č. 541/1992 Sb. o dělení majetku České a Slovenské federativní republiky a připravovalo se přijetí ústavního zákona o zániku federace, který byl schválen 25. listopadu 1992. Tento ústavní zákon č. 542/1992 Sb.

stanovil, že dnem 31.12.1992 zanikne Česká a Slovenská federativní republika a jejími nástupnickými státy se stanou Česká republika a Slovenská republika. (Čechák, 2004, s. 115–117)

Nabytím platnosti ústavy přijaté Českou národní radou 16. prosince 1992 získala Česká republika první moderní ústavu. Přijetím zákona o zániku Československa vznikl 1. ledna 1993 plně samostatný, svrchovaný český stát (Veselý, 2012, s. 775). V této ústavě bylo zakotveno, že Česká republika se dělí na základní samosprávné celky, jimiž jsou obce a vyšší územně samosprávné celky, kterým jsou země nebo kraje. Bylo ponecháno na zastupitelstvu VÚSC, jaký název pro tyto celky zvolí. K dořešení tohoto problému došlo mnohem později, kdy přijal Parlament ČR v prosinci 1997 zákon o vytvoření vyšších územně samosprávných celků, kterými se staly kraje. Bylo tak vytvořeno 14 vyšších územně samosprávných celků, které začaly pracovat od 01.01.2000. K tomuto datu však nebyl přijat vlastní zákon o krajích. Tím se stal až zákon č. 129/2000 Sb. jehož účinnost byla stanovena od 12.11.2000. Kraje tak začaly fakticky plnit své úkol (Průcha, 2001, s. 127).

Obrázek č. 1: Mapa krajů ČR

Zdroj: <http://www.acr.army.cz/struktura/srps/kvv/krajska-vojenska-velitelstvi-118/>

Okresní úřady, které vznikly po roce 1989, byly koncipovány jako orgány s časově omezenou působností asi dvouletou. Původně nahradily činnost okresních národních výborů, vykonávaly státní správu, staly se odvolacími orgány a zřizovateli příspěvkových organizací. V průběhu let se staly stabilnějším článkem územní státní samosprávy. K jejich zrušení a ukončení činnosti došlo 31. prosince 2002, podle zákona 320/2002 Sb. Ukončení činnosti okresních úřadů představuje jeden z nejvýznamnějších kroků reformy veřejné správy. V souvislosti s ukončením jejich činnosti bylo třeba převést práva a závazky na kraje a obce. (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 250)

Působnost obcí je stanovena zákonem o obcích. Důsledkem zrušení okresních úřadů byly obce z hlediska výkonu státní správy rozděleny do tří kategorií, na (Zákon č. 314/2002 Sb. §1 a §2):

- obce, které vykonávají státní správu pouze v základním rozsahu ve svém správním obvodu,
- obce, které mají zákonem svěřenu širší působnost pověřeného úřadu a vykonávají státní správu ve větším správním obvodu, nejen na území jedné obce,
- obce s rozšířenou působností, na něž přešly některé pravomoci zrušených okresních úřadů, vykonávají státní správu v širším správním obvodu než obce s pověřeným úřadem.

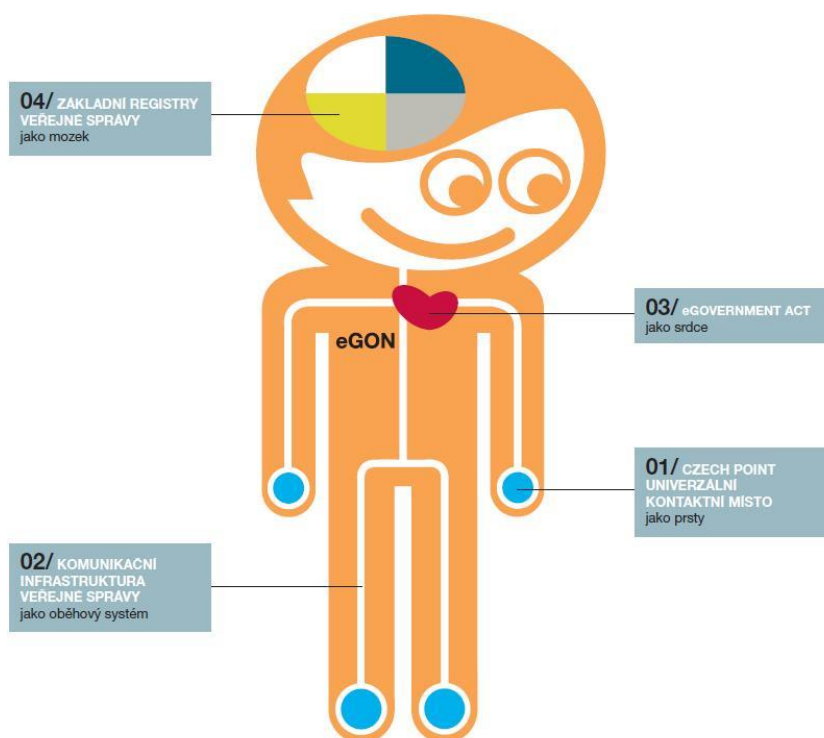
Toto vymezení obcí stanoví zákon č. 314/2002 Sb., a v přílohách zákona jsou obce s pověřeným úřadem i obce s rozšířenou působností vyjmenovány.

3.2.3 Modernizace veřejné správy

Ve veřejné správě proběhlo mnoho změn, které měly vést k její modernizaci a zefektivnění. Problémem ovšem bylo, že probíhaly izolovaně, bez ohledu na řešení souvisejících problémů a nebyly natolik efektivní, jak se od nich očekávalo. Ministerstvo vnitra rozhodlo o zásadním řešení tohoto problému. Tak, aby se veřejná správa stala komplexem vzájemně provázaných částí, které musí plnit stanovené povinnosti. Zároveň aby byla co nejjednodušší, nejsrozumitelnější a pro občana přijatelná. Bylo třeba najít rovnováhu mezi maximálním přiblížením veřejné správy občanovi a efektivním vynakládáním veřejných prostředků. Důraz byl kladen na možnost vyřídit co největší množství agendy na jednom místě, tedy „obíhají informace ne občan“, s čímž souvisí využití moderních informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě. (Procesní modely agend veřejné správy. Ministerstvo vnitra ČR, s. 1)

Do veřejné správy byla zavedena v roce 2006 nová komplexní strategie eGOVERNMENT, jejímž symbolem je eGON, panáček, který znázorňuje živý organismus, v němž fungování jednotlivých částí spolu souvisí. Má čtyři základní orgány, jimiž jsou: prsty, které představují Czech POINT, oběhový systém, nebo-li komunikační infrastruktura veřejné správy, srdce, což je zákon o eGOVERNMENTU a také mozek představující základní registry veřejné správy. (Život s eGONEM je jednodušší, Ministerstvo vnitra ČR, s. 4)

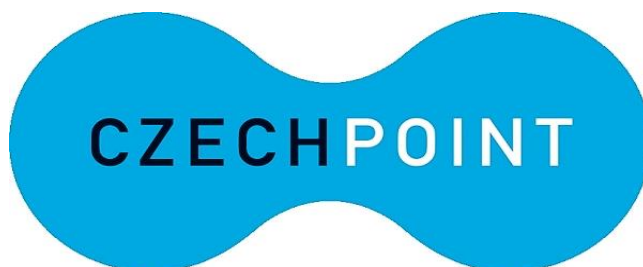
Obrázek č. 2: Symbol eGovernmentu - eGON

Zdroj: <http://www.egovernment.unas.cz/index.php?kam=egov&menu=egov>

Komunikaci občana s úřady z jednoho místa zajišťuje Czech POINT – Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál. Cílem zavedení je zrychlení a zpřístupnění služeb občanům, snížení byrokratické zátěže. Po zavedení v roce 2007 Czech POINTy nabízely ověřené výpisy z katastru nemovitostí, obchodního rejstříku, živnostenského rejstříku. V roce 2008 byl přidán výpis z rejstříku trestů. (Život s eGONEM je jednodušší, Ministerstvo vnitra ČR, s. 7)

Obrázek č. 3 Czech POINT

Zdroj: http://www.praha.eu/public/bd/f3/e3/554220_1953_cp_logo1.jpg

Prostředkem k zajištění elektronické komunikace ve veřejné správě se podle zákona č. 300/2008 Sb. staly Datové schránky. Informační Systém Datových schránek (ISDS) byl

uveden do provozu v roce 2009. Každý orgán veřejné moci si musel zřídit Datovou schránku povinně. Dále každé právnické osobě zapsané v obchodním rejstříku musela být Datová schránka přidělena. Datová schránka je úložiště, které slouží k výměně zpráv mezi orgány veřejné moci navzájem a orgány veřejné moci na straně jedné a právnickými nebo fyzickými osobami na straně druhé. Nejedná se o obdobu e-mailové pošty, ani s ní není propojena. Správcem systému je Ministerstvo vnitra, které také Datové schránky zřizuje. (Datové schránky, c2010-2016)

Jak uvádí v článku, Představují se vám datové schránky, Zajíček, lze jejich prostřednictvím posílat veškeré žádosti, stížnosti, daňová přiznání a jiné dokumenty, které lze převést z papírové do elektronické podoby. Výjimku tvoří dokumenty, jejichž jedinečnost nelze nahradit ani autorizovanou konverzí dokumentu.² Jedná se např. o občanský průkaz, cestovní doklady, vkladní knížka, matriční listy. Systém datových schránek je levnější, bezpečnější a rychlejší než zaslání dokumentů poštou. (Ministerstvo vnitra ČR, s. 2)

Důležitým pilířem v procesu elektronizace veřejné správy jsou základní registry veřejné správy. Legislativní rámec pro základní registry tvoří tyto zákony: Zákon č. 111/2009 Sb. o základních registrech, který vymezuje obsah základních registrů a stanoví práva a povinnosti související s vytvářením základních registrů, jejich užíváním a provozem. Zákon č. 365/2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy, jenž stanovil práva a povinnosti správců ISVS související s užíváním a provozem ISVS. Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, který stanoví podmínky zpracování osobních údajů a nakládání s nimi. Zavedení základních registrů vede k odstranění roztržitosti, nejednotnosti a mnohdy i několikanásobnému výskytu dat v databázích veřejné správy. Smyslem a účelem základních registrů je bezpečné a transparentní poskytování referenčních údajů, zjednodušení ohlašovací povinnosti, optimalizace a sjednocení procesů ve veřejné správě. (Jak na základní registry, Ministerstvo vnitra ČR, s 4–6)

Rozdělení základních registrů:

Základní registr obyvatel ROB obsahuje údaje o občanech ČR a údaje o některých cizincích, kteří pobývají déle na území ČR. Jsou zde vedeny údaje o fyzických osobách v základním rozsahu, pouze jméno, příjmení, adresa pobytu, datum, místo a okres narození, číslo

² Zákon č. 300/2008 Sb. upravuje autorizovanou konverzi dokumentů je proces umožňující zrovnoprávnění elektronických a listinných dokumentů. Existují dva typy konverze a to konverze na žádost, která je službou pro občany a konverze z moci úřední, jež provádějí orgány veřejné moci v rámci výkonu své působnosti.

elektronického občanského průkazu a údaje o tom, zda má občan zřízenou datovou schránku. Všechny údaje jsou vždy aktuální.

Základní registr územní identifikace adres a nemovitostí RUIAN, ve kterém jsou obsaženy údaje o základních prvcích a územně evidenčních jednotkách. V registru jsou vedeny údaje o parcelách a stavebních objektech včetně údajů převzatých z katastru nemovitostí a o vlastnictví.

Základní registr osob ROS zahrnuje referenční údaje o všech typech fyzických, právnických a veřejnoprávních osob a propojení na ostatní registry.

Základní registr práv a povinností RPP se dělí na dvě oblasti, jimiž jsou: působnost orgánů veřejné moci a oblast práv a povinností fyzických a právnických osob. RPP obsahuje přehled agend, které vykonávají orgány veřejné moci. (eGON NEWS, 2008, s. 4 – 5)

Elektronizace je dnes neoddělitelně spojena s výkonem veřejné správy. Správně nastavený eGovernment zefektivňuje fungování veřejné správy a vede k větší otevřenosti, důvěryhodnosti a spolehlivosti. Elektronizace by měla zjednodušit komunikaci občana s veřejnou správou, tak aby občan nemusel poskytovat stejná data vícekrát a nemusel opakovaně předkládat stejné dokumenty. Cílem eGovernmentu je individuální přístup k občanovi, poskytování diferencovaných služeb a lepší servis. To lze zabezpečit sjednocením funkcionality služeb eGovernmentu, optimalizací počtu rozhraní internetových portálů veřejné správy. (Egovernment, 2014)

Česká republika není v procesu elektronizace veřejné správy osamocena, procesy přiblížení veřejných služeb občanům probíhají také v Evropské unii. Rozvíjí se politika poskytování služeb typu eGovernment v rámci členských států. Již v únoru 2011 přijala Evropská komise směrnici, která má za cíl propojení obchodních rejstříků v rámci EU. Členské státy rozvíjejí v souladu se směrnicí jednotná kontaktní místa, což má vést k urychlení a usnadnění procesu. Propojení služeb obchodního rejstříku má významný přínos jak pro orgány veřejné správy, tak pro podniky a veřejnost jako celek. Posouzení dopadů navrhované směrnice prokázalo, že poptávka po takových službách je skutečná. Rozšíření propojených služeb je posunem eGovernmentu na vyšší úroveň a zároveň může přinést výhody pro všechny zúčastněné strany. (European Union, c2011, s. 9–11)

3.3 Matrika

Pojem matrika pochází z latinského *metrix* a český význam tohoto slova je matka, matice nebo kmen (Kucharský, 2003, s. 258). Z pohledu knihy *Vedamecum pomocných věd historických* je matrika úřední knihou, do níž byla zapisována jména osob, jež splňovaly požadavky evidence dané instituce (Hlaváček, Kašpar a Nový, 2002, s. 210). Nejvýstižnější označení matriky je „Kniha, do které jsou zapisována jména osob, pro potřeby právní evidence (narození, sňatků, úmrtí)“, které uvádí Akademický slovník cizích slov pod tímto heslem (Petráčková a Kraus, 2000, s. 484). Současná legislativa vymezuje matriku jako státní evidenci, která eviduje narození, uzavření manželství, registrovaného partnerství a úmrtí, ke kterým došlo na území České republiky, nebo v cizině, jde-li o státní občany České republiky (Henyh, 2002, s. 11).

3.3.1 Historie matrik

Často je matrika ze strany veřejnosti vnímána jako zdroj informací o životě předků, kde je možno vyhledat údaje o osobách, které žily nebo žijí na našem území. V některých knihách se také skrývají životní příběhy předků. Nelze s určitostí datovat vznik matrik na našem území, matriční činnost se vyvíjela postupně s potřebami rozrůstající se společnosti. Jednalo se především o matriky církevní, zapisovateli byli duchovní a kvalita zápisu byla často závislá na osobnosti zapisovatele (Prameny k dějinám venkovského obyvatelstva. c2011). Významným mezníkem pro vedení matrik se stal Tridentský koncil konaný v letech 1545-1563 v italském Trentu. Tento koncil přikázal obecné vedení matrik v katolické církvi a usnesl se, že farář musí vést knihu, do které bude zapisovat sňatky a křty a jejich náležitosti. Stanovením povinnosti vedení těchto knih se matriky staly úředními církevními knihami s obecnou právní platností údajů v nich vedených (Kadlecová, et al., 2007, s. 127).

V Čechách bylo zavedeno vedení matrik rozhodnutím pražské synody v roce 1605, na Moravě ještě dříve na olomoucké synodě v roce 1591 a tona základě závěrů Tridentského koncilu. Pravidelné vedení katolických matrik je na našem území datováno kolem poloviny 17. století. V té době matriku tvořila jedna kniha rozdělení do tří částí a zápisy se prováděly chronologicky pro celou farnost. Forma zápisu byla textová a zápisy byly stručné (Knap a Vaňková, 1956, s. 5). U narozených se uváděl rok, měsíc a den křtu jméno a příjmení křtícího, jméno dítěte, dále jména a příjmení kmotrů. V části oddaných kniha obsahovala datum a místo sňatku, jména a příjmení snoubenců. V části zemřelých pak bylo uvedeno jméno a příjmení zemřelého, jeho věk datum pohřbu a poznámku o tom zda byl zaopatřen. Rozsah

záznamů se postupem doby rozšiřoval, především o údaje kdo je čím synem, nebo dcerou, jaké má postavení nebo povolání. U narozených přibýlo datum narození a v zápisech o zemřelých také datum úmrtí, způsob pohřbu, vyznání (Genea: Genealogické stránky, c2012).

Podoba zápisů v matričních knihách se až do druhé poloviny 18. století lišila a záleželo na osobě zapisujícího. Jazykem byla zpočátku latina, později němčina. V roce 1770 došlo k podstatné změně, neboť bylo zavedeno rubrikování matrik. Do matričních knih se tak začaly uvádět údaje o sociálním postavení a povolání otců (Základní informace o studiu matrik c 2015). Za skutečný přelom ve vedení matrik je možné považovat sedmdesátá o osmdesátá léta 18. století, kdy Josef II vydává celou řadu patentů. Zcela zásadní bylo vydání patentu 1. května 1781, který je považován za první zákonnou normu pro vedení matrik a prohlásil katolické matriky veřejnými listinami, tím zároveň získaly obecnou právní platnost (Marečková, 2005, s. 11).

Neméně významný byl z pohledu matrik císařský patent z 20. února 1784, kterým byla zavedena povinnost vést matriční knihy pro každý druh matriční události zvlášť a byly předepsány formuláře matričních knih, tedy povinně vyplňované rubriky (sloupce) jednotlivých listů. Císařský patent ukládal také povinnost vést matriky židům. Do té doby zapisovali veškeré matriční události do matričních knih pro židy a jinověrce katoličtí faráři. Evangelické církve byly vedením matrik pro své věřící pověřeny až roku 1894. Důležitým momentem v této oblasti bylo zavedení civilních matrik. Do té doby byly matriční události osob bez vyznání, nebo nepříslušející k zákonem uznané církvi zapisovány do matrik katolických. Civilní matriky byly zavedeny zákonem č. 51 ř. z. z 9. dubna 1870 a jejich vedení bylo svěřeno okresním správním orgánům (Knapp a Vaňková, 1956, s. 5). Zavedení civilních matrik s sebou přineslo i další zásadní změnu, kterou bylo povoleno provádět civilní sňatky a jejich záznamy v knihách (Tretera, 2002, s. 30).

U nás zůstala převážná většina matrik v církevních rukou. Na Slovensku tomu bylo jinak. Zákonem článkem XXXIII z roku 1894 byly zavedeny výlučně matriky státní, které vedli matrikáři. Vedením matrik byly pověřeny národní výbory. (Knapp a Vaňková, 1956, s. 14). V první polovině 20. století nedošlo v oblasti matrik k téměř k žádným změnám. Souběžně byly vedeny jak církevní, tak i civilní matriky. V období nacistické okupace byly zápisy v matričních knihách vedeny v němčině i češtině. Část kněží byla persekuována v souvislosti s vedením matrik, neboť se snažili pomoci pronásledovaným tím, že vystavovali potvrzení, ne

vždy podložená záznamy v matrikách k doložení rasového původu pronásledovaných. Mnozí z nich pak zahynuli v koncentračních táborech a tak došlo k oslabení církví a tím i vedení matrik (Tretera, 2002, s. 40).

3.3.2 Státem vedené matriky

Celá předchozí kapitola byla věnována vývoji matrik, avšak žádná změna, která je v ní uvedená neměla zcela zásadní význam. Za opravdu historický mezník v této oblasti je považován 1. leden 1950. Od tohoto data začaly platit tři zákony, které byly přijaty na základě Ústavy 9. května. Byly jimi: zákon o rodinném právu, zákon o zatímních změnách v některých občanských věcech právních a pro matriku nejdůležitější zákon o matrikách č. 268/1949 Sb. Po dlouhých letech, kdy vedle sebe byly vedeny matriky církevní a civilní, došlo k odstranění dvojkolejnosti a jejich sjednocení. Vedením matrik byly pověřeny národní výbory, jako nositelé státní správy. Všechny matriky, vedené do té doby církvemi se staly majetkem státu a byly předány národním výborům. (Knapp a Vaňková, 1956, s. 5–6)

Zároveň se zestátněním matrik byl zaveden zákonem o rodinném právu č. 265/1949 Sb. obligatorní civilní sňatek. S účinností od 01.01.1950 museli všichni snoubenci, absolvovat civilní svatební obřad. I ti, kteří chtěli uzavřít sňatek církevní, museli nejdříve uzavřít manželství na národním výboru, neboť církevní sňatek neměl právní platnost. Církevní sňatky přestaly být uznávány (Konfesní právo – Teze k přednáškám c2013/2014). K vynucení dodržování ustanovení o civilních sňatcích bylo v zákoně č. 140/1961 Sb. trestní zákon v části, která se zabývala trestnými činy proti rodině a mládeži v § 221 stanoveno, že pokud některý duchovní vykoná náboženský svatební obřad osobám, které předtím neuzavřely civilní manželství, bude potrestán odnětím svobody (Zák. č. 140/1961Sb.).

Neživé matriky uzavřené do roku 1870, které již byly pro výkon matriční agendy nepotřebné, byly v roce 1952 předány krajským archivům. Dnes jsou to státní oblastní archivy, kde jsou neživé matriční knihy uloženy dosud. Jsou přístupné pro badatelské účely široké veřejnosti na rozdíl od matrik živých (Hradecká, 2000, s. 22 – 23). Živé matriční knihy jsou stále vedeny matričními úřady. Za živé matriční knihy jsou považovány nejen aktuální knihy, ale i ty, u kterých neuplynulo od provedení posledního zápisu: 100 let u knihy narození, 75 let u knihy manželství a 75 let u knihy úmrtí (Henych, 2002, s. 89).

Zákon č. 268/1949 Sb. z prosince roku 1949 nevymezoval matriku jako takovou, pouze účel a obsah matriky a její působnost. Stanovil zásady pro vedení matričních knih jejich náležitosti a

listiny, ze kterých se provádějí zápisy. S počátkem účinnosti tohoto zákona pozbyly platnosti dřívější předpisy vztahující se k vedení matrik. Zajímavostí nové právní úpravy matrik byly zápisy za stavu branné pohotovosti státu. Tuto oblast zahrnoval § 22 a určoval, jak zapisovat záležitosti vojenských osob. Uzavření manželství osob v činné službě, narození dětí vojenských osob a úmrtí vojenských osob v činné službě do zvláštních matrik, které vedly vojenské správy. Zákon 268/1949 měl pouze 30 paragrafů. Jeho provádění se řídilo vyhláškou č. 1225 Ú. l. I., ve které byly stanoveny podrobnosti k jednotlivým ustanovením. (Knapp a Vaňková, 1956, s. 14–33)

Vedení matrik, stejně jako ostatní oblasti veřejné správy, bylo v té době poplatné režimu. Zákon č. 268/1949 Sb. o matrikách platil až do účinnosti současného zákona 300/2001 Sb. Byla v něm celá řada dílčích úprav a byl mnohokrát novelizován a velmi úzce navázán na zákon č. 265/1949 Sb. o právu rodinném. Tento zákon upravoval především problematiku sňatků, osvojování, změny jména a příjmení. Rodinné právo doznalo výraznější právní úpravy v roce 1963, kdy byl vydán nový zákon č. 94/1963 Sb. s platností od 01.04.1964. Právní úprava zákona o rodině doznala v průběhu let jen málo změn. K zásadnějším změnám v rodinném právu došlo až po roce 1990, provázanost s matrikou však zůstala. (Henysh, 2002, s. 6–7)

Pojem manželství v zákoně o rodinném právu č. 265/1949 Sb. nebyl vymezen, pouze uváděl, že manželství se uzavírá souhlasným prohlášením muže a ženy před místním národním výborem. Zákon o rodině č. 94/1963 Sb. v § 1 stanovil, že „manželství je trvalé společenství muže a ženy založené zákonem stanoveným způsobem“ a jeho účelem je založení rodiny a výchova dětí. Manželství dle tohoto zákona mohlo vzniknout pouze mezi osobami rozdílného pohlaví. Trvalost manželství však nevyjadřuje časovou omezenost. Vznik i zánik manželství upravuje zákon. Vztah mezi osobami téhož pohlaví zákon neumožňoval (Hrušáková, et al., 1998, s. 2–3). Právní úprava rodinných a manželských vztahů zakotvených v zákoně o rodině platila více než třicet let v téměř nezměněné podobě. Do roku 1989 došlo pouze k jedné novelizaci a to v roce 1983 avšak změny byly méně podstatné, pouze kosmetické úpravy, hovořilo se o promarněné šanci (Hrušáková, et al., 1998, s. V, XIX).

3.3.3 Matriky po roce 1989

K zásadní zákonné úpravě matrik nedošlo ani po roce 1989. Zákon 268/1949 Sb. o matrikách, jak bylo uvedeno výše, platil s řadou dílčích novel až do roku 2001 (Hendrych, 2002, s. 6). Tento zákon stanovil, že do matriky se zapisují narození, uzavření manželství, úmrtí a jiné

skutečnosti rozhodné pro zjištění a ověření osobního stavu (Zákon č. 268/1949). Dílčí, avšak významnou změnou pro matriku byla novela zákona o rodině č. 234/1992 Sb.,³ která umožňovala alternativní formu uzavírání sňatků, tedy svobodný výběr mezi civilním nebo církevním sňatkem. V České republice byli občané od roku 1949 nuceni nadbytečně podstoupit obřad uzavření sňatku dvakrát, pokud chtěli uzavřít manželství před orgánem církve. Nejdříve museli uzavřít manželství před orgánem státu a podruhé před příslušnou církví (Tretera, 2002, s. 146–147).

Církevní sňatek podle této novely zákona bylo možné uzavřít od nabytí účinnosti 01.07.1992, kdy vedle sebe začaly existovat dvě formy uzavření manželství. Církev a náboženské společnosti oprávněné k přijetí souhlasného prohlášení musely být registrovány Ministerstvem kultury. Místo uzavření manželství je řešeno vnitřními předpisy příslušné církve. Uzavření církevního sňatku je možné až poté co snoubenci předloží oddávajícímu osvědčení, které vydal matriční úřad. Osvědčení je dokladem, že snoubenci splnili všechny zákonné požadavky pro uzavření manželství. Platnost osvědčení byla stanovena na 3. měsíce od vydání. Církevní sňatek je zapsán do matriky, po uzavření manželství a doručení protokolu o uzavření manželství na příslušný matriční úřad. Protokol se doručuje bezodkladně, avšak porušení této povinnosti není zákonem sankcionováno. (Hrušáková, et al., 1998, s.14–16)

Po více než padesáti letech došlo k nové právní úpravě vedení matrik na našem území. Od 1. července 2001 vstoupil v platnost zákon 301/2000 Sb. Jak uvádí Kasal v časopisu *Moderní obec* (2001) nový zákon „definuje matriku jako státní evidenci narození, uzavření manželství a úmrtí fyzických osob na území České republiky a narození, uzavření manželství úmrtí, k nimž došlo v cizině“ a týkají se občanů České republiky. Nově se podle tohoto zákona dělí matriky na matriku narození, manželství a úmrtí. Pro každou matriku se vede příslušná kniha a ke každé knize za každý rok zvlášť sbírka listin.⁴ Zachován zůstal princip vedení matrik obecním úřadem, který má působnost matričního úřadu a matriky jsou vedeny pro každou obec matričního obvodu zvlášť.

³ Rodinné právo je od roku 2014 začleněno do Nového občanského zákoníku 89/2012 Sb. zákon o rodině byl zrušen.

⁴ Sbírkou listin tvoří listiny, v nichž jsou obsaženy údaje zapisované do matričních knih. Údaje potřebné k zápisu matriční události i matriční skutečnosti tj. podkladů pro dodatečný zápis. (Henych, 2002, s. 40)

Činnost matričních úřadů vychází ze zákona a spočívá ve vedení matričních knih a příslušných sbírek listin a ve vydávání rozhodnutí ve věcech, které stanoví zákon např. povolení uzavřít manželství na kterémkoliv vhodném místě, změna jména nebo příjmení. Účinností tohoto zákona bylo občanům umožněno měnit případně doplňovat své jméno a příjmení (Kasal, 2001). Zákon stanoví v § 72 podmínky změny, za jakých okolností bude o změně jména nebo příjmení rozhodnuto kladně a vymezuje případy, kdy změnu povolit nelze. Matriční úřady jsou také příslušné pro přijetí souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství podle § 52 zákona o rodině, narodí li se dítě mimo manželství. Toto prohlášení mohou rodiče učinit i k nenarozenému dítěti, je li počato. Prohlášení před matričním úřadem smí učinit pouze rodič, který je zletilý a nelze jej vzít zpět (Henych, 2002, s. 75,76,179,180).

Kromě činností, které vycházejí ze zákona o matrikách, jménu a příjmení provádějí matriční úřady další úkony, které jsou jim svěřeny na základě jiných zákonů. Zákon č. 41/1992 Sb. vydaný 30.12.1992 o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady svěřil tuto pravomoc matričním úřadům. V § 1 tohoto zákona je uvedeno: obecní úřad, „který vede matriku, provádí ověření shody opisu nebo kopie s listinou (dále jen vidimace) a ověřování pravosti podpisu (dále jen legalizace)“. (§1)

Na základě zákona č. 328/1999 Sb. o občanských průkazech byla matričním úřadům svěřena pravomoc k nabírání žádostí o občanské průkazy. V § 4 odst. 3 se uvádí, že vyplněnou žádost a doklady potřebné k vydání občanského průkazu může občan předložit u kteréhokoliv obecního úřadu pověřeného vedením matrik (Zákon. č. 328/1999 Sb. § 4). Podle zákona 329/1999 by matriční úřadům svěřena také pravomoc k přijetí žádosti o cestovní doklad a to podle místa trvalého pobytu občana (Zákon č. 329/1999 § 19). Zavedením cestovních dokladů se strojově čitelnými údaji a nosičem dat s biometrickými údaji zákonem č. 136/2006 matriční úřady ukončily tuto činnost (Zákon č. 136/2006 Sb.). Pravomoc přijímat od občanů žádosti o občanské průkazy pozbyly matriční úřady s účinností novely zákona o občanských průkazech zveřejněné ve sbírce zákonů pod číslem 227/2009 Sb. v části osmdesáté od 01.01.2012. Tato působnost byla svěřena pouze úřadům obcí s rozšířenou působností.(Zákon č. 227/2009, část 80).

Zákon o občanských průkazech však ponechává matričním úřadům některé pravomoci. Podle § 16 odst. 2 zadrží matriční úřad občanovi neplatný občanský průkaz, nebo občanský průkaz,

o kterém lze mít důvodně za to, že se stane neplatným. Dále podle téhož paragrafu odst. 3 převezme matriční úřad občanský průkaz od občana, který ukončil trvalý pobyt na území České republiky. Matriční úřad také přijímá ohlášení ztráty, poškození nebo zničení občanského průkazu podle §16 odst. 4 a jeho držitelé vydá potvrzení o občanském průkazu a bezodkladně oznámí tuto skutečnost obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který tento průkaz vydal (Zákon 328/1999 Sb. §16).

Nejen do matriky ale do celého právního řádu České republiky významně zasáhl zákon č. 115/2006 o registrovaném partnerství. Jedná se o trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví, které vzniká způsobem stanoveným v zákoně. Prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství se činí před příslušným matričním úřadem⁵, podle místa trvalého pobytu osob vstupujících do partnerství. Prohlášení činí osoby vstupující do partnerství před matrikářem. O prohlášení se sepíše protokol a podepíší jej osoby vstupující do partnerství, matrikář, a pokud je nutná přítomnost tlumočnicka, také tlumočnick. Matriční úřad zapíše na základě protokolu a veřejných listin partnerství do knihy registrovaného partnerství. Po provedení zápisu vydá matriční úřad doklad o partnerství. (Zákon č. 115/2006 Sb., § 1–3, § 29–34)

3.3.4 Modernizace a elektronizace matrik

Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení nabyl účinnosti 1. 7.2001 s výjimkou § 6 odst. 2. Ustanovení tohoto paragrafu zavádí povinnost vést záznamy matričních událostí, matričních skutečností, změny a opravy kromě rukopisně vedených knih také pomocí výpočetní techniky. Zákon předpokládal, že souběžné provádění zápisů do svazků matričních knih a zápisů pomocí výpočetní techniky nabude účinnosti od 01.01.2004. Důvodem byla potřeba připravit pro všechny matriční úřady programové vybavení. (Henych, 2002, s. 36)

Povinnost vést matriku pomocí výpočetní techniky nastala od 01.01.2006. Ministerstvo vnitra doplnilo 2.7.2005v prováděcí vyhlášce k zákonu o matrikách č. 207/2001 Sb. konečnou verzi postupu matričních úřadů při vedení matričních knih pomocí výpočetní techniky. Byly stanoveny podmínky pro souběžné vedení matričních knih ručně psaných a vedených pomocí výpočetní techniky a určeno, co musí programové vybavení umožňovat (Veřejná správa online, roč. 2005, č. 4).

⁵ Příslušné matriční úřady stanoví vyhláškou ministerstvo vnitra.

Směrnice Ministerstva vnitra č. j. VS-95/60/2-2005 o kterou byla doplněna vyhláška č. 2007/2001 Sb. stanovila, že musí zápisy prováděné pomocí výpočetní techniky být naprosto stejné jako zápisy v rukopisné knize včetně oprav zápisu. Programové vybavení musí umožnit kromě provedení zápisu také tisk matričního listu, rodného, oddacího nebo úmrtního listu, potvrzení a doslovných výpisů. Dále musí umožnit vedení evidence zápisů, vyhledávání zápisů matričních událostí podle zadaných kritérií, předávání dat mezi informačním systémem matričního úřadu a informačním systémem evidence obyvatel. Čl. 3 stanoví, že veškeré zápisy, včetně dodatečných zápisů a oprav provádí matrikář. (Směrnice Ministerstva vnitra č. j.: VS-95/60/2-2005, s. 198-199)

Modernizace a elektronizace veřejné správy se dotkla také matričních úřadů. Matriční úřady využívají občané v situacích, které s matrikou souvisí. Jedná se především o vystavení originálů nebo druhopisů matričních dokladů, snoubenci zde konzultují uzavření manželství, přicházejí občané, kteří se rozhodli změnit jméno nebo příjmení. Do projektu Czech POINT se zapojily matriční úřady již v roce 2008 a v současné době poskytují značné množství agendy. Byla zřízena dvě rozhraní Czech POINT. První rozhraní, ve kterém jsou pracovníky matrik zprostředkovávány výpisy pro klienty, např. výpisy z rejstříku trestů, katastru nemovitostí, obchodního rejstříku. Druhé rozhraní slouží jen pro vnitřní potřeby úřadu a je nazvané Czech POINT@office. (Tománková, 2013, s 31–32)

K zásadním změnám ve veřejné správě došlo přijetím zákona č. 111/2009 Sb. o základních registrech což se projevilo zejména v zákoně 133/2000 Sb. o evidenci obyvatel. V souvislosti s novelizací tohoto zákona dochází k hlášení matričních událostí s platností od 01.07.2010 přes rozhraní Czech POINT@Office, kde byla vytvořena agenda matriky. Matriční úřady zapisují přes toto rozhraní veškeré údaje související s narozením, uzavřením manželství, registrovaným partnerstvím a úmrtím (Veřejná správa, 2010, s. I, VI, VIII). Změny se netýkaly pouze technické stránky předávání údajů, změnil se dosavadní způsob zpracování. Matrika dříve předávala změny na pracoviště evidence obyvatel, ty je následně zasílaly na obce III. typu, které změny zapisovaly do AISEO. Nově matriky zadávají změny přímo do AISEO prostřednictvím formulářů dostupných v Czech POINT@Office (Ministerstvo vnitra c2016).

Výkonu státní správy na úseku matrik se dotknulo také přijetí zákona č. 142/2012 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti se zavedením základních registrů. Tímto zákonem byl změněn i zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení. Dle tohoto zákona

využívá orgán veřejné moci referenční údaje obsažené v příslušném základním registru, v rozsahu, v jakém je oprávněn využívat). Z toho plyne, že pokud má účastník řízení dokládat údaje, které jsou v základních registrech obsaženy jako referenční, musí správní orgán využít údaje ze základních registrů. Jen v případě, že není možné údaje takto získat, je možné vyzvat účastníka řízení k doplnění podání (Informace 14/2012).

V oblasti matrik došlo k zatím poslední významné změně 01.01.2015, kdy směrnicí Ministerstva vnitra č. j.: MV – 151468/VS-2014 byly zavedeny přísně zúčtovatelné matriční tiskopisy se zajišťovacími prvky proti padělení a pozměňování. Směrnice stanoví vedení přehledu vydaných tiskopisů, poškozených nebo znehodnocených tiskopisů jak v papírové, tak elektronické podobě. Dále způsob likvidace poškozených a znehodnocených tiskopisů. Také stanoví matričním úřadům povinnost objednávat tiskopisy pouze u Tiskárny Ministerstva vnitra. Dodací listy od matričních tiskopisů, s označením série a číslic tiskopisů mají matriční úřady povinnost uchovávat po dobu 10 let. Starosta obce přidělí matrikáři potřebný počet matričních tiskopisů a ten potvrdí převzetí podpisem. Matrikář vede k jednotlivým druhům matričních dokladů přehled, pro každá druh zvlášť. (Směrnice Ministerstva vnitra č. j.: MV – 151468/VS-2014, s. 58)

3.4 Shrnutí teoretické části

Teoretická část bakalářské práce objasňuje základní pojmy, které se týkají veřejné správy. Seznamuje s historií a problematikou reforem veřejné správy, především na našem území a podává ucelený přehled reforem. V úvodní části je na základě pohledů různých autorů zpracován vývoj veřejné správy od nejstarších dob. Zároveň je v této části vymezeno rozdělení veřejné správy, její úkoly a principy fungování.

Velký díl teoretické části bakalářské práce je věnován reformám ve veřejné správě, které nastaly po roce 1989. Se změnou režimu vyvstala potřeba reforem v této oblasti. Z nejdůležitějších změn ukazuje zrušení národních výborů, rozdělení Československa na Českou republiku a Slovenskou republiku a následně územní reformu. Důležitým krokem reforem byl vznik vyšších územně samosprávných celků a na ně navazující zrušení okresních úřadů. Rozdělení obcí do tří typů podle působností, které jim jsou svěřeny zákonem.

Velmi významným prvkem reforem je také modernizace a elektronizace veřejné správy. Cílem je přiblížení veřejné správy občanům, zvýšení efektivity a transparentnosti. K nejvýraznějším změnám, které v této oblasti proběhly, patří zavedení datových schránek a Czech POINTu. Právě CzechPOINT umožňuje občanům vyřešit své požadavky na jednom kontaktním místě. Také zavedení základních registrů je přínosné pro občany, navštěvující úřady, neboť nemusí předkládat doklady, jejichž údaje jsou v základních registrech obsažené a úředník si je prostřednictvím nich může ověřit.

Značná pozornost v teoretické části bakalářské práce je věnována problematice matrik, jejich vývoji a změnám, které byly v průběhu let zaznamenány. Ukazuje, jak současné reformy ovlivňují tuto oblast veřejné správy. Matriční úřady lze považovat za průkopníky elektronizace, neboť byly mezi prvními, kdo začal poskytovat výpisy z Czech POINTu. Využívají obou rozhraní Czech POINTu. Zapisují matriční události prostřednictvím Czech POINT@Office a zároveň jsou kontaktními místy pro občany. Využívají ke své práci základní registry. Matriční úřady jsou vykonavateli státní správy. Jejich činnost se řídí zákony. Elektronizace by měla vést k zefektivnění práce matrik, dosažení vyšší úrovně a zjednodušení procesů ve veřejné správě.

Teoretická část bakalářské práce ukazuje přehled pouze nejdůležitějších změn, které v této oblasti dosud proběhly a které se dotýkají celé společnosti. Není v možné v tomto rozsahu

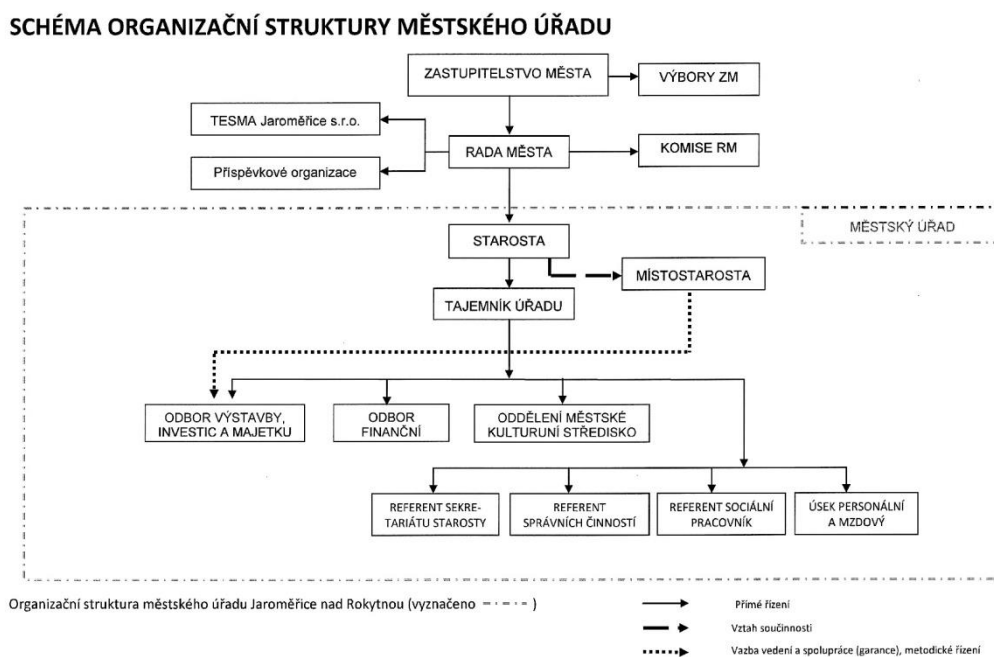
práce rozebrat problematiku jednotlivých změn a podrobně vysvětlit každý pojem. Například elektronizace veřejné správy je natolik rozsáhlé téma, že by vydala na samostatnou práci.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Charakteristika zkoumaného regionu: město a Městský úřad Jaroměřice nad Rokytnou

Jaroměřice nad Rokytnou leží asi 13km od Třebíče v kraji Vysočina. Jaroměřice mají 7 částí, počet obyvatel k 1. lednu je 4119. Jaroměřice byly městečkem a od 17. stol. bývají označovány jako město. K právnímu uznání došlo až v roce 1859, kdy jim bylo uděleno znakové privilegium (Sucharda a Nováček, 2002, s. 55). Nyní jsou Jaroměřice na Rokytnou obcí II. typu s pověřeným úřadem. V roce 1996 bylo městu uděleno předsedou Poslanecké sněmovny právo užívat znak a vlajku. Městský úřad tvoří uvolněný starosta, tajemník, sekretariát starosty, matrika, odbor výstavby a majetku, odbor finanční, kulturní středisko, turistické informační centrum, sociální pracovník a mzdový a personální úsek (Jaroměřice nad Rokytnou c2016)

Obrázek č. 4: Organizační struktura městského úřadu

Zdroj: www.jaromerice.cz

Jaroměřice jsou známé bohatým kulturním dědictvím, především barokním zámekem a kostelem svaté Markéty. Právě tyto dvě kulturní památky jsou důvodem, proč je zdejší

matrika velmi vyhledávanou v souvislosti se sňatky. Matriční úřad města Jaroměřice je typickým matričním úřadem, který vykonává kromě úkonů vycházejících ze zákona o matrikách také legalizaci a vidimaci, poskytuje výpisy z Czech POINTu a také jako většina malých a středních matrik, vede agendu evidence obyvatel a úkony s tím související. Kromě Jaroměřic a jejích částí tvoří obvod matričního úřadu ještě další čtyři obce. (Jaroměřice nad Rokytnou c2016)

Z informací poskytnutých matričním úřadem V Jaroměřicích nad Rokytnou je patrné, že každým rokem navštíví tuto matriku na sedm desítek párů snoubenců, kteří chtějí uzavřít sňatek. V průměru třicet pět párů ročně chce uzavřít manželství právě ve zdejším zámku, nebo v jeho parku a více než dvacet párů v kostele sv. Markéty. Ostatní uzavírají manželství v obřadní síni městského úřadu. Pro církevní sňatky musí matriční úřad po sepsání dotazníku a ověření skutečností, potřebných pro uzavření manželství vystavit osvědčení, bez něhož nelze právoplatně uzavřít církevní manželství.

Kromě sňatků vyřizuje matriční úřad také úmrtí občanů, která nastanou v matričním obvodu, kterých je průměrně 40 ročně. Z rozhovorů s matrikářkou matričního úřadu v Jaroměřicích nad Rokytnou vyplynulo, že kromě zápisů matričních událostí vydává i druhopisy matričních dokladů. Sepisuje zápisy o určení otcovství, ověří každoročně více než 850 listin a podpisů. Vydává ověřené výpisy ze všech agend Czech POINTu. Matriční úřad vede také agendu evidence obyvatel.

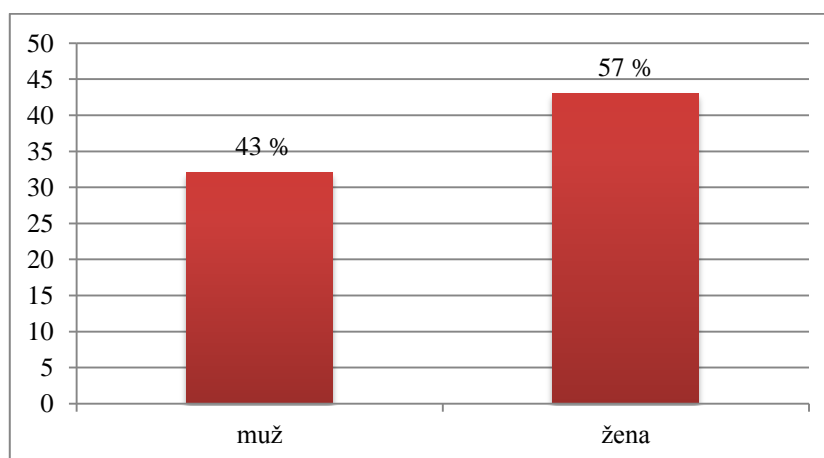
4.2 Vyhodnocení dotazníků pro občany – klienty matričního úřadu

Práce s dotazníkem

Dotazník pro občany navštěvující matriční úřad byl vyhotoven v papírové podobě. Jeho úlohou bylo zjistit, zde klienti navštěvující matriční úřad mají dostatečné informace o reformě veřejné správy, a jak využívají možnosti, které tato reforma přináší. Dále byl zkoumán dopad z elektronizace veřejné správy, zájem o elektronickou komunikaci s matričním úřadem a celkovou spokojenost občanů s prací úřadu. Dotazník byl umístěn v kanceláři matriky Městského úřadu Jaroměřice nad Rokytnou od ledna do března 2016 a vyplňovali jej občané, kteří zde v této době vyřizovali své záležitosti. Dotazník obsahuje 15 otázek, u nichž je na výběr z několika variant odpovědí. U pěti otázek mají respondenti možnost se volně vyjádřit, nebo napsat vlastní návrh řešení nebo zlepšení. Dotazník vyplnilo celkem 75 občanů.

První tři otázky mají za úkol zjistit složení klientů matričního úřadu. Nejprve dotazník zjišťoval, v jakém poměru navštěvují matriku muži a ženy. V době šetření zavítalo matriční úřad sedmdesát pět občanů což je čtyřicet tři procent mužů a padesát sedm procent žen, kteří vyplnili dotazníky.

Graf č. 1: Pohlaví respondentů

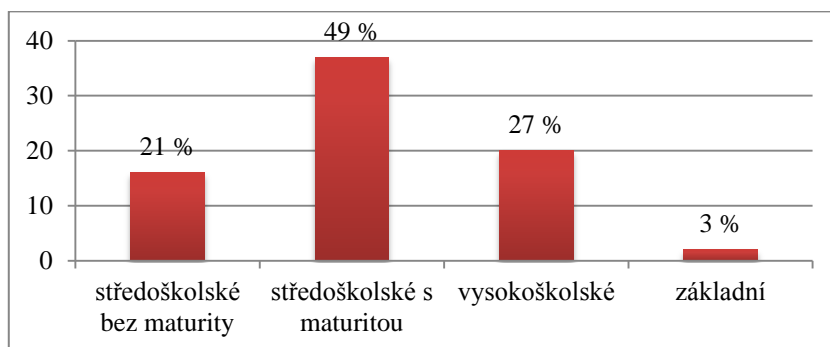

Zdroj: Vlastní zpracování

Druhá identifikační otázka se ptá na vzdělání respondentů. U této otázky mohli občané vybírat z těchto variant odpovědí: základní; středoškolské bez maturity; středoškolské s maturitou; vysokoškolské.

Nejvíce respondentů, téměř polovina má středoškolské vzdělání s maturitou. Třináct procent z celkového počtu uvádí vysokoškolské vzdělání. Následuje středoškolské bez maturity u jedenadvaceti procent dotazovaných. Dva občané zvolili možnost základní vzdělání, což jsou tři procenta.

Graf č. 2: Vzdělání respondentů

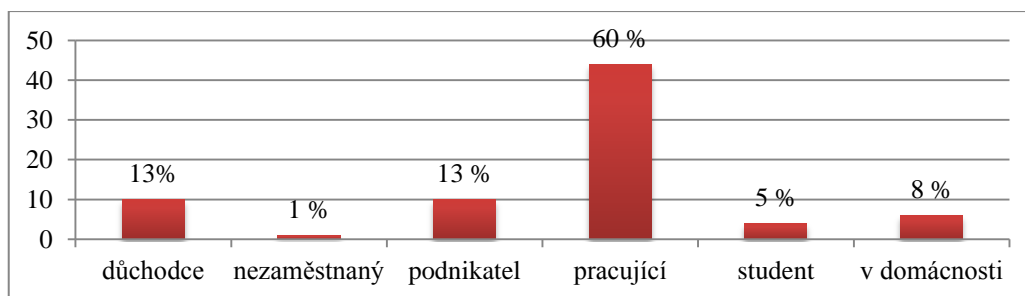

Zdroj: Vlastní zpracování

Třetí ze série identifikačních otázek rozděluje dotazované podle pracovního zařazení a zní: V současné době jste: pracující; student; podnikatel, nezaměstnaný; důchodce i invalidní; v domácnosti nebo na mateřské dovolené.

Nejvíce respondentů zvolilo první možnost, šedesát procent bylo pracujících, možnosti podnikatel a důchodce uvedlo shodně třináct procent dotazovaných. Odpověď v domácnosti zvolilo osm procent respondentů. Pět procent oslovených klientů studuje a jeden dotazovaný uvedl, že je nezaměstnaný.

Graf č. 3: Pracovní zařazení

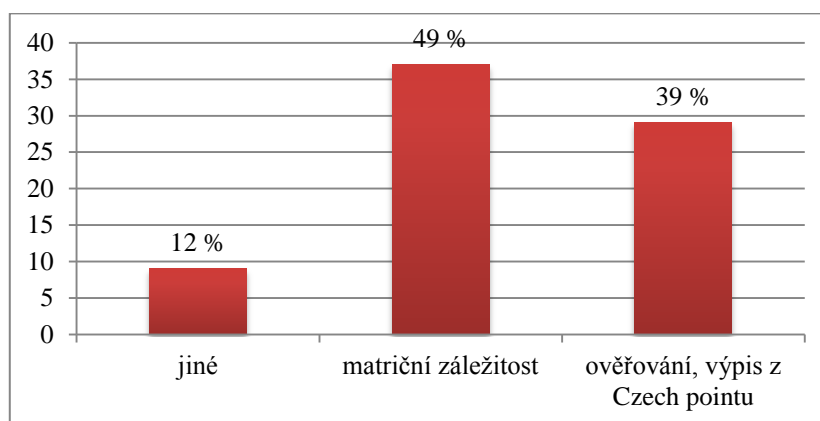

Zdroj: Vlastní zpracování

Další otázka zjišťuje, v jaké záležitosti dotazovaní matriční úřad navštívili. Na výběr byly tři varianty odpovědí: matriční událost, ověřování nebo výpisy z Czech POINTu a jiné, kde měli možnost uvést, jakou záležitost vyřizovali.

Občanů, kteří přišli za účelem vyřízení matriční záležitosti, bylo téměř padesát procent, ověřování nebo výpis z Czech POINTu požadovalo třicet devět procent občanů. Možnost jiné vybralo dvanáct procent respondentů. Všichni, kteří zvolili možnost jiné, shodně uváděli jako důvod návštěvy přihlášení k trvalému pobytu.

Graf č. 4: Důvod návštěvy matričního úřadu

Zdroj: Vlastní zpracování

Pátá otázka byla určena těm, kteří navštívili matriční úřad v souvislosti s vyřízením sňatku. Tato otázka zkoumá, zda by dotazovaní uvítali možnost vyřízení této záležitosti elektronicky. U každé ze tří variant odpovědí měli možnost volného vyjádření. Mohli vybírat z těchto možností: ano, případně proč; ne, případně proč; a poslední možností byl vlastní návrh.

Možnost ano, zvolilo třináct procent respondentů, ti by uvítali vyřízení prostřednictvím datových schránek, žádný z nich však neuvedl proč. K možnosti ne se přiklání třicet šest procent dotazovaných a deset z nich zdůvodnilo proč. Většinou uvádí:

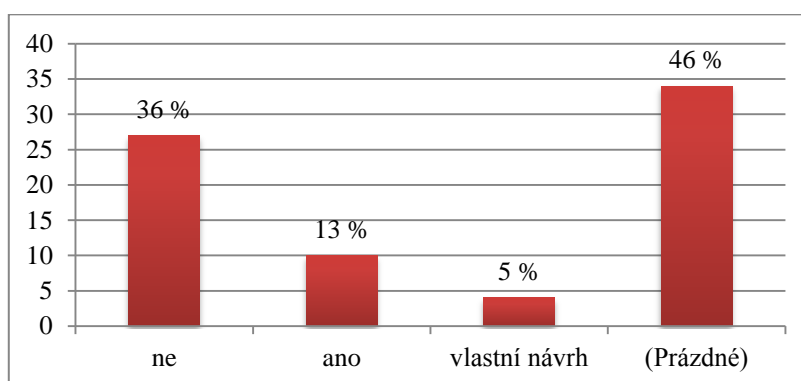
- lepší je přímá komunikace,
- potřeba zodpovězení otázek,
- nevyhovující řešení,
- upřednostnění osobního jednání,
- vše vyřídit na místě,
- nutná pomoc úředníka.

Vlastní návrh napsalo pět procent dotazovaných, kteří uvádějí:

- kombinace obou možností,
- osobní styk je lepší,
- využít datovou schránku k podání žádosti,
- objednat se elektronicky k osobnímu jednání.

U této otázky se nevyjadřovali klienti, kteří přišli na matriční úřad v jiné záležitosti.

Graf č. 5: Možnost elektronického vyřízení sňatku

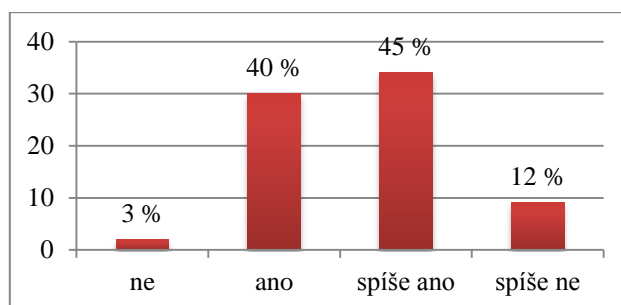

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka šestá se ptá, zda jsou občané navštěvující matriční úřad dostatečně informováni o službách, které úřad poskytuje. U této otázky mohli dotazovaní zvolit z těchto čtyř odpovědí: spíše ano, ano, spíše ne, ne.

Nejvíce občanů, čtyřicet pět procent, zvolilo možnost spíše ano, následovala možnost ano, kterou vybralo čtyřicet procent. Dvanáct procent uvádí možnost spíše ne. Jen dva dotazovaní, což jsou tři procenta, uvedli možnost ne.

Graf č. 6: Informovanost o službách matričního úřadu

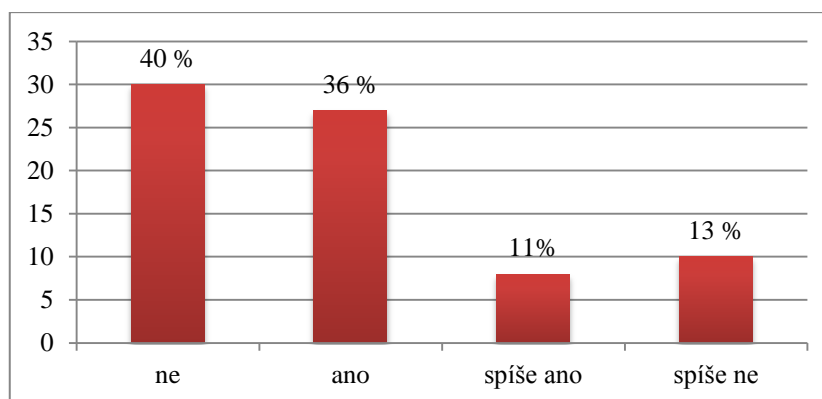

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak využívají klienti navštěvující matriční úřad informace umístěné na webových stránkách městského úřadu, vyplývá z tohoto dotazu. I u této otázky byly stejné varianty odpovědí stejné jako u otázky předchozí.

Čtyřicet respondentů uvádí, že těchto informací dosud nevyužila. Proti tomu možnost ano uvedlo třicet šest procent. Informace spíše využilo jedenáct procent, spíše nevyužilo třináct procent dotazovaných.

Graf č. 7: Využívání informací z webových stránek

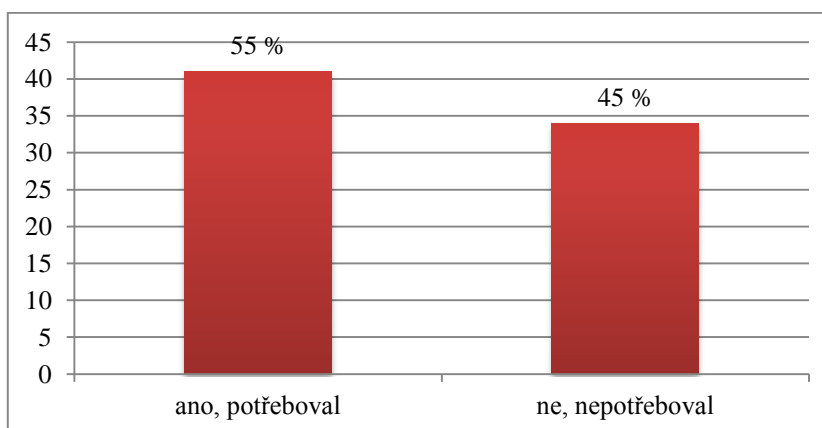

Zdroj: Vlastní zpracování

Předmětem této otázky je zjistit, jestli občané, při vyřizování záležitostí na matrice potřebují nějaké formuláře.

Při návštěvě matričního úřadu potřebovalo nějaký formulář padesát pět procent dotazovaných. Bez formulářů si vyřídilo své požadavky zbylých čtyřicet pět procent.

Graf č. 8: Potřeba formulářů

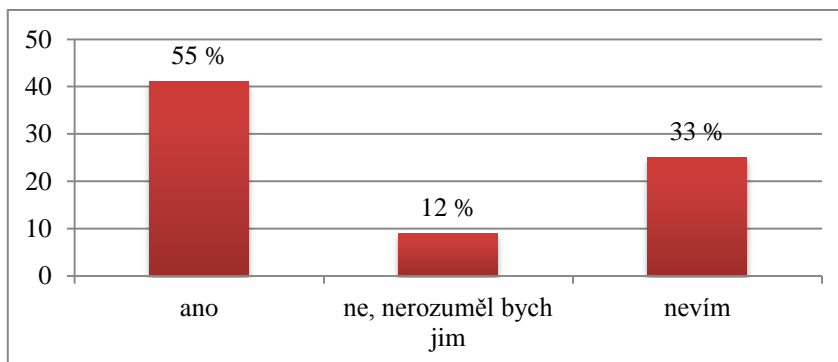

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka devátá navazuje na předchozí. Kdyby byly na stránkách úřadu umístěny formuláře potřebné pro vyřízení některých matričních úkonů, zda by je respondenti využili.

Možnost ano, byl bych předem připraven a zkrátila by se doba vyřizování, zvolilo padesát pět procent občanů. Ne, nerozuměl bych jim, uvedlo dvanáct procent dotazovaných. Třicet tři procent neví, zda by takové formuláře využilo.

Graf č. 9: Využití formulářů na webových stránkách úřadu

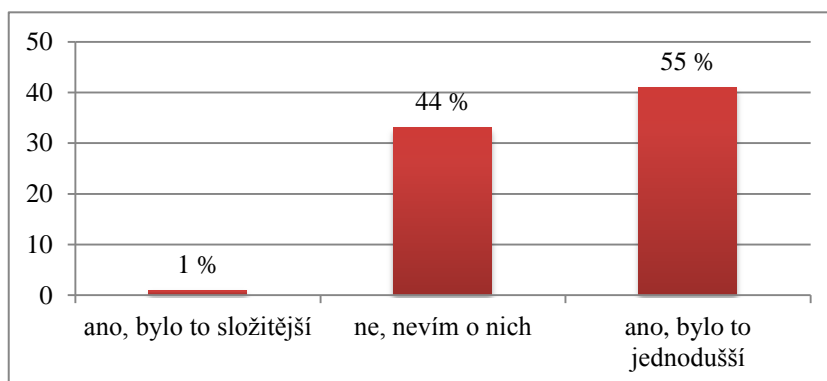

Zdroj: Vlastní zpracování

Následuje otázka, která zjišťuje, jestli občané vědí o základních registrech, zda se s nimi již setkali a jestli to pro ně bylo přínosné. Otázka zní: Pocítil jste existenci základních registrů při vyřizování úředních záležitostí? Na výběr měli dotazovaní ze tří odpovědí. Ano, bylo to jednodušší; ano, bylo to složitější; a poslední možnost - ne, nevím o nich.

Existenci základních registrů při návštěvě úřadu pocítilo padesát šest procent občanů. Pouze jeden z nich (jedno procento) uvedl, že vyřízení bylo složitější. Čtyřicet čtyři procent dotazovaných o základních registrech zatím neví.

Graf č. 10: Existence základních registrů

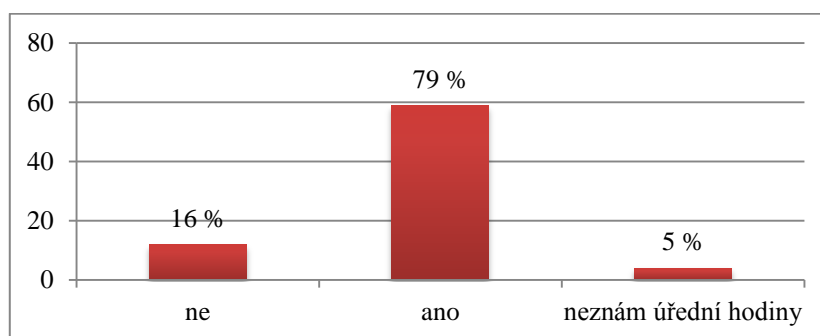

Zdroj: Vlastní zpracování

Využívání úředních hodin k návštěvám úřadu zjišťuje jedenáctá otázka. Na výběr byly tyto odpovědi: ano, ne (po předchozí domluvě), neznám úřední hodiny.

Naprostá většina dotazovaných přichází na matriční úřad v úředních hodinách. Šestnáct procent, mimo úřední hodiny, po předchozí domluvě. Pět procent úřední hodiny nezná.

Graf č. 11: Využívání úředních hodin

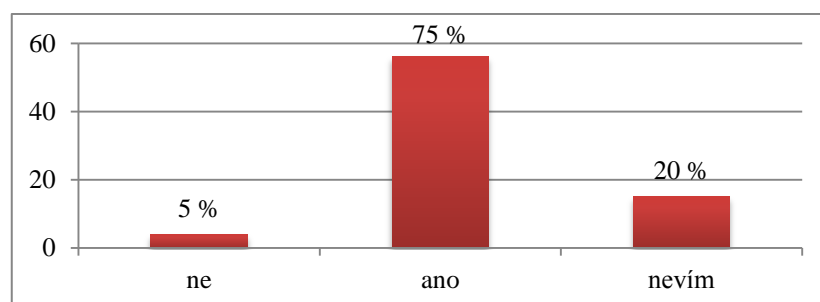

Zdroj: Vlastní zpracování

Poslední sada otázek je zaměřena na spokojenost občanů, zda jsou dostatečně informováni a jak jsou spokojeni s prací úřadu. Dává jim možnost vyjádřit jaké změny, nebo zlepšení by uvítali. První z této série otázek se ptá, zda jsou úřední hodiny vyhovující a přizpůsobené potřebám občanů. Možnosti odpovědi jsou: ano, plně vyhovují; ne uvítal bych rozšíření; nevím, navštěvuji úřad jen sporadicky. U možnosti ne, uvítal bych rozšíření, mohou dotazovaní uvést své návrhy na rozšíření úředních hodin.

Úřední hodiny plně vyhovují třem čtvrtinám dotazovaných. Zda jsou úřední hodiny, dostatečně přizpůsobené možnostem občanů neví více než dvacet procent, neboť navštěvuje úřad jen sporadicky. Rozšíření úředních hodin by uvítalo pět procent dotazovaných. Pouze jeden však uvedl návrh na rozšíření úředních hodin jedenkrát týdně do osmnácti hodin.

Graf č. 12: Spokojenost s úředními hodinami

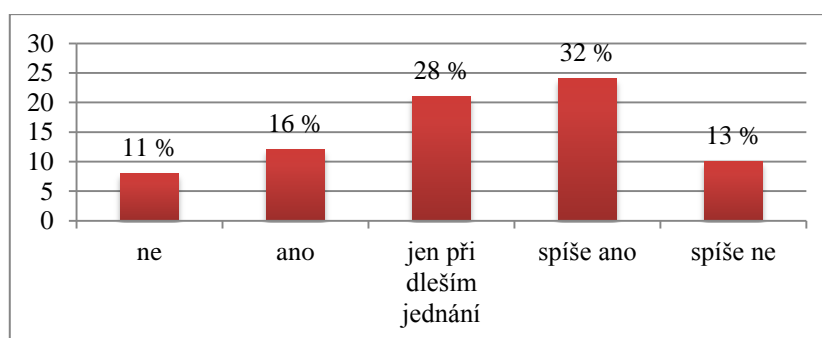

Zdroj: Vlastní zpracování

Třináctá otázka se ptá, jestli by klienti matričního úřadu uvítali možnost objednání k řízení prostřednictvím internetu na určitou hodinu. Možnosti odpovědí byly: ano; spíše ano; ne; spíše ne; jen při delším (složitějším) jednání.

Nejvíce respondentů uvádí možnost spíše ano. Jen k delšímu – složitějšímu jednání by této služby využilo dvacet osm procent občanů. Možnost ano uvedlo šestnáct procent dotazovaných. Možnosti objednat se, by nevyužilo jedenáct procent dotazovaných.

Graf č. 13: Možnost objednání k jednání

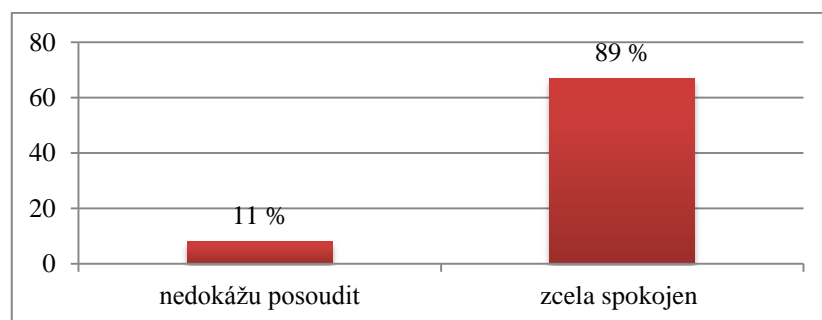

Zdroj: Vlastní zpracování

Předposlední otázka má zjistit, jak jsou ti, kteří navštěvují úřad spokojeni s jeho zázemím. Na výběr měli čtyři varianty odpovědí: Zcela spokojen; vyhovující; nespokojen; nevyhovuje mi s možností napsat, co nevyhovuje; nedokážu posoudit; uvítal bych a možnost vlastních připomínek.

U této otázky uvedlo možnost zcela spokojen téměř devadesát procent respondentů. Jen jedenáct procent uvádí možnost, nedokážu posoudit. Nikdo nebyl nespokojen a nikdo neuvedl žádný návrh na zlepšení.

Graf č. 14: Spokojenost se zázemím úřadu

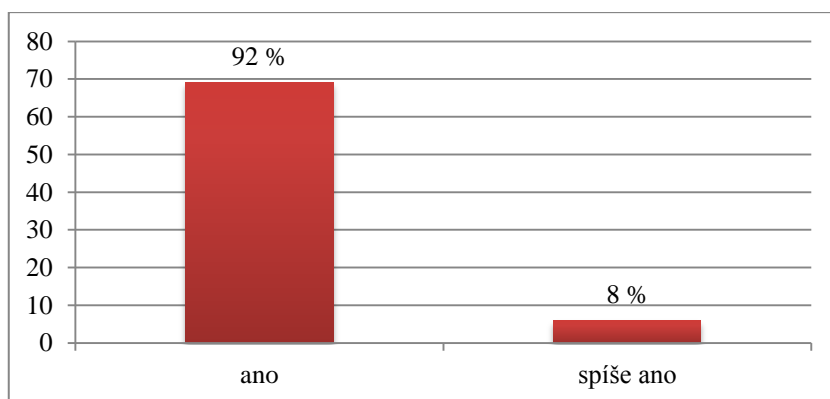

Zdroj: Vlastní zpracování

Závěrečná, patnáctá otázka se ptá na chování úředníků, na jejich vstřícnost vůči občanům. Nabízely se čtyři možnosti uzavřených odpovědí a jedna možnost vlastního hodnocení a připomínek.

Devadesát dva procent dotazovaných uvedlo, možnost ano, tedy že úředníci byli vstřícní. Zbýlých osm procent uvedlo možnost spíše ano. Nikdo nebyl nespokojen, ani nenapsal žádné připomínky a hodnocení.

Graf č. 15: Vstřícnost úředníků

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3 Vyhodnocení dotazníků pro zaměstnance matričních úřadů

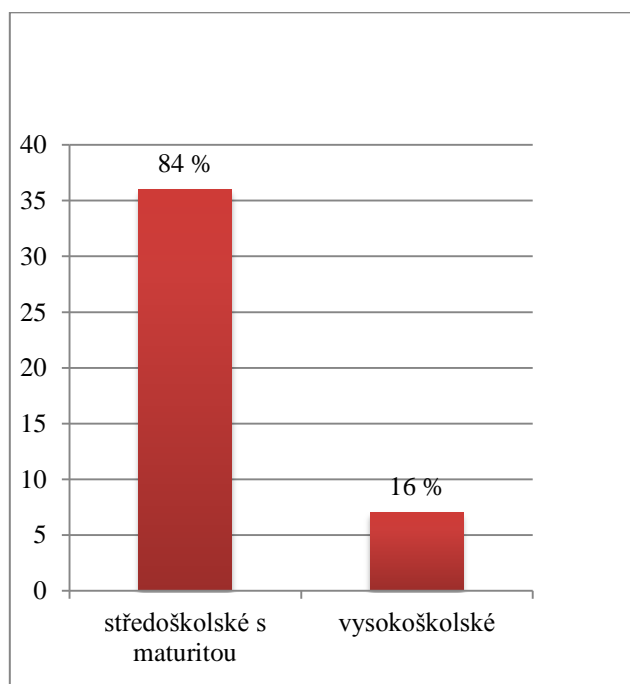
Práce s dotazníkem

Dotazník pro zaměstnance matričních úřadů byl vyhotoven pouze v papírové formě. Byl rozeslán na počátku měsíce března na 60 matričních úřadů obcí všech tří typů. Hlavním úkolem dotazníku bylo zjistit, jak hodnotí zaměstnanci změny především ty, které se týkají elektronizace v oblasti matrik a zda mají vytvořeny odpovídající pracovní podmínky. Na dotazník odpovědělo a zpět zaslalo 43 zaměstnanců matričních úřadů. Dotazník obsahuje celkem 13 otázek, u kterých je výběr ze dvou až pěti uzavřených odpovědí. První otázka se týká kvalifikace zaměstnanců. U pěti otázek je dána možnost vyjádřit své názory a připomínky u některých z odpovědí.

První otázka se dotazníku zjišťuje nejvyšší dosažené vzdělání pracovníků matričních úřadů. U této otázky vybírali respondenti ze tří možných variant: středoškolské, vyšší odborné a vysokoškolské vzdělání.

Většina zaměstnanců matričních úřadů (osmdesát čtyři procent) má středoškolské vzdělání, žádný z dotazovaných nevedl vyšší odborné vzdělání a jen asi šestnáct procent uvedlo vysokoškolské vzdělání.

Graf č. 16: Nejvyšší dosažené vzdělání

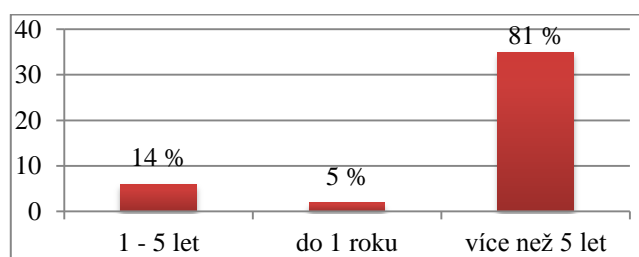

Zdroj: Vlastní zpracování

Druhá otázka je zaměřena na to, jak dlouho pracují dotazovaní ve funkci matrikáře, tedy, jak dlouhou mají praxi. U této otázky bylo možno vybrat také ze tří následujících možností: 0 – 1 rok, 1 – 5 let, více než 5 let.

Většina dotazovaných uvedla, že jejich praxe je delší než 5 let, tyto odpovědi byly ve více jak osmdesáti procentech. Možnost 1 – 5 let uvedlo čtrnáct procent dotazovaných a kratší dobu než 1 rok napsalo pouze pět procent matrikářů.

Graf č. 17: Délka praxe

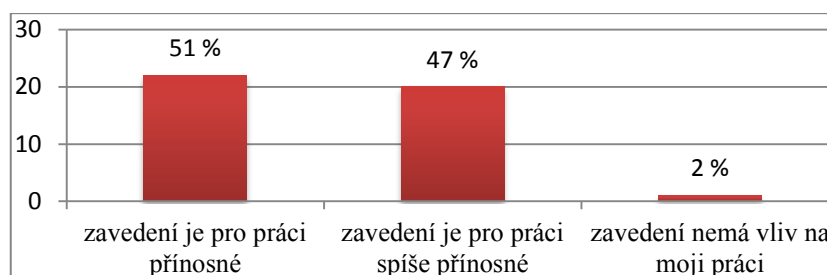

Zdroj: Vlastní zpracování

Následující otázky se věnují reformě veřejné správy a jsou zaměřené na oblast matrik. Jejich úkolem je zjistit, jak je modernizace a elektronizace vnímána a jaké má dopady na práci zaměstnanců matričních úřadů. První z této sady otázek je zaměřena na zavedení Czech POINTu. U této otázky se nabízel výběr z pěti odpovědí. A to zda je pro jejich práci zavedení: 1. spíše přínosné; 2. přínosné; 3. ovlivňuje práci spíše negativně; 4. ovlivňuje práci negativně; 5. nemá vliv na práci.

Zavedení Czech POINTu hodnotila více než polovina dotazovaných jako přínosné pro svou práci. Za spíše přínosné považuje jeho zavedení čtyřicet sedm procent dotazovaných. Pouze jeden dotazovaný uvedl, že zavedení Czech POINTu nemá vliv na jeho práci. Nikdo nezvolil možnosti, že zavedení ovlivňuje práci spíše negativně nebo zcela negativně.

Graf č. 18: Hodnocení zavedení Czech POINT

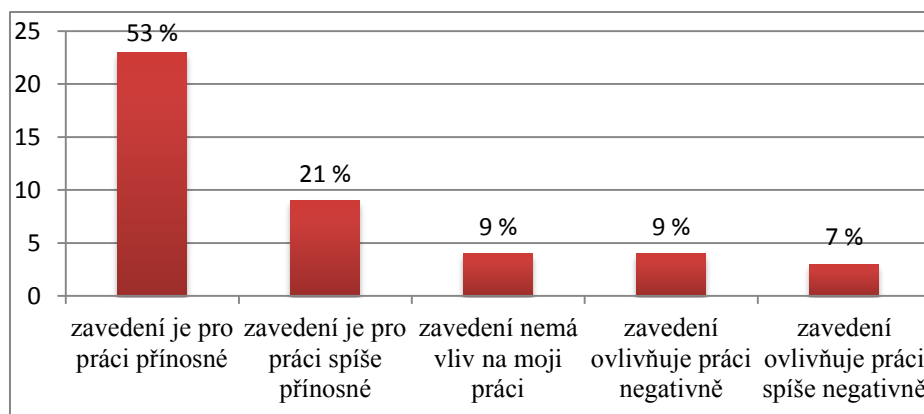

Zdroj: Vlastní zpracování

Čtvrtá otázka se zabývá zavedením základních registrů veřejné správy. Dotazuje se zaměstnanců matričních úřadů, na hodnocení zavedení registrů veřejné správy. Na výběr bylo pět variant odpovědí, obdobně jako u předchozí otázky, mohli pak vybírat z těchto možností: zavedení je pro práci spíše přínosné, zavedení je pro práci přínosné, zavedení ovlivňuje práci spíše negativně, Zavedení ovlivňuje práci negativně, zavedení nemá vliv na moji práci.

Jako přínosné pro práci hodnotí zavedení základních registrů padesát čtyři procent respondentů. Za spíše přínosné považuje jejich zavedení dvacet jedna procent respondentů. Shodně po devíti procentech měly varianty odpovědí, že zvedení ovlivňuje práci spíše negativně a že zavedení nemá vliv na práci. Variantu, že zavedení ovlivňuje práci zcela negativně, vybralo sedm procent z celkového počtu dotazovaných.

Graf č. 19: Hodnocení zavedení základních registrů veřejné správy

Zdroj: Vlastní zpracování

Další otázka je opět spojena s modernizací veřejné správy a zní: Využíváte ke své práci datové schránky? Zde mohli dotazovaní vybírat pouze ze dvou odpovědí. U každé z variant byli vyzváni k doplnění vlastních zkušeností a poznatků. První varianta: ano, uveďte, s kým komunikujete prostřednictvím DS, druhá varianta: ne, uveďte proč.

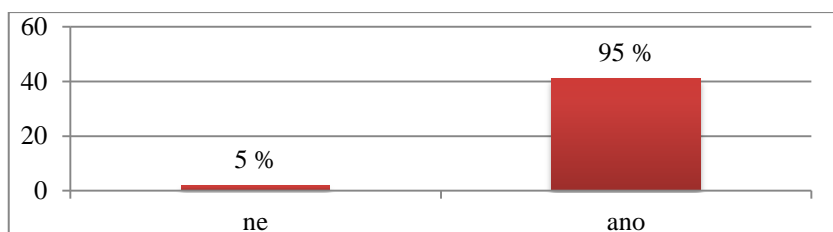
Datové schránky využívá při své práci devadesát pět procent zaměstnanců matričních úřadů, což je drtivá většina. Pouze pět procent dotazovaných uvedlo, že datové schránky nevyužívá. Všichni, kteří využili možnost ano, uvedli, že prostřednictvím DS komunikují:

- se všemi, kteří mají DS zřízenou,
- s orgány veřejné moci,
- při plnění oznamovací povinnosti,
- úřady, zdravotní pojišťovny, soudy, policie, UZSVM, účastníci řízení, MVČR.

Negativně se vyjádřili dva dotazovaní, kteří uvedli následující odpovědi:

- matriční práce spočívá v přímém kontaktu s klientem,
- nebyl účastník řízení, který by měl datovou schránku.

Graf č. 20: Využívání datových schránek

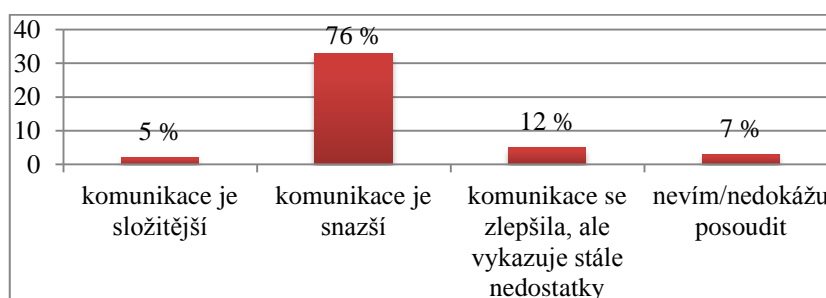
Zdroj: Vlastní zpracování

Následující otázka č. 6 zní: Jak hodnotíte rozšiřování elektronické komunikace s jinými úřady veřejné správy. Výběr byl ze čtyř variant: komunikace je snazší/změna je k lepšímu; komunikace je složitější/změna je k horšímu; komunikace se zlepšila, ale vykazuje stále nedostatky; nevím, nedokážu posoudit.

U této otázky se zvolily více než tři čtvrtiny dotazovaných první možnost, že komunikace je snazší a změna je k lepšímu. Možnost, že se komunikace zlepšila ale, vykazuje stále nedostatky, zvolilo dvanáct procent respondentů. Pět procent dotazovaných se vyjádřilo, že komunikace je složitější a změna je k horšímu. Zbýlých sedm procent neví nebo nedokáže změnu posoudit. U možnosti odpovědi, že komunikace vykazuje nedostatky, mohli respondenti uvést, jaké nedostatky vidí v elektronické komunikaci. I když takto odpovědělo pět dotazovaných, vyjádřil se pouze jeden z nich a uvedl:

- prodloužená doba vyřízení, časově náročnější,
- upřednostnění komunikace písemné a telefonické.

Graf č. 21: Hodnocení rozšiřování elektronické komunikace s jinými úřady

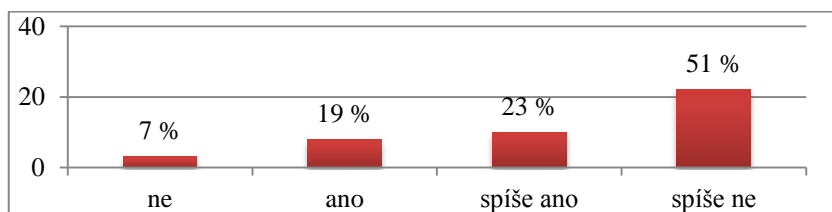
Zdroj: Vlastní zpracování

Další otázka je zaměřena také na elektronickou komunikaci, tentokrát je zaměřena na občany, kteří komunikují s matričními úřady. Ptá se, zda by pracovníci matričních úřadů uvítali rozšíření elektronické komunikace s klienty. Nabízí následující čtyři možnosti odpovědí: spíše ano; ano; spíše ne; ne.

Více než padesát procent dotazovaných pracovníků matričních uvedla možnost spíše ne, odpověď spíše ano zvolilo dvacet tři procent dotazovaných, možnost ano využilo devatenáct procent a zcela negativně se vyjádřilo sedm procent respondentů. Ti, kteří uvedli ano nebo spíše ano měli možnost uvést návrhy na rozšíření. Svůj návrh na rozšíření elektronické komunikace s klienty napsalo devět z nich a jejich návrhy jsou nejčastěji:

- zavést jednoduchou aplikaci k ověření totožnosti,
- vytvořit program na archivní údaje z matričních knih,
- rozšíření komunikace přes e-mail,
- zavedení programu na objednávání klientů.

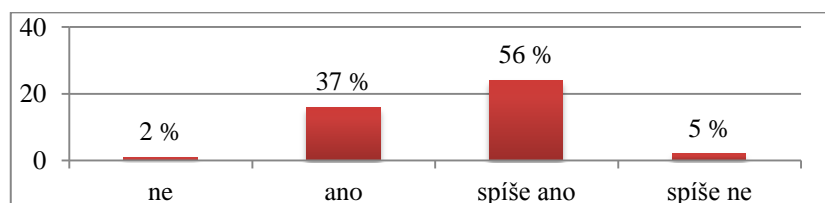
Graf č. 22: Rozšiřování elektronické komunikace s klienty

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka osmá se dotazuje pracovníků matričních úřadů, zda fungují správně veškeré programy a aplikace důležité pro jejich práci. Nabízela výběr ze čtyř možností stejných odpovědí. Většina dotazovaných – padesát šest procent uvádí možnost spíše ano, možnost ano uvedla třicet sedm procent, odpověď spíše ne udává pět procent dotazovaných. Pouze jeden matrikář zvolil možnost ne.

Graf č. 23: Správné fungování programů a aplikací

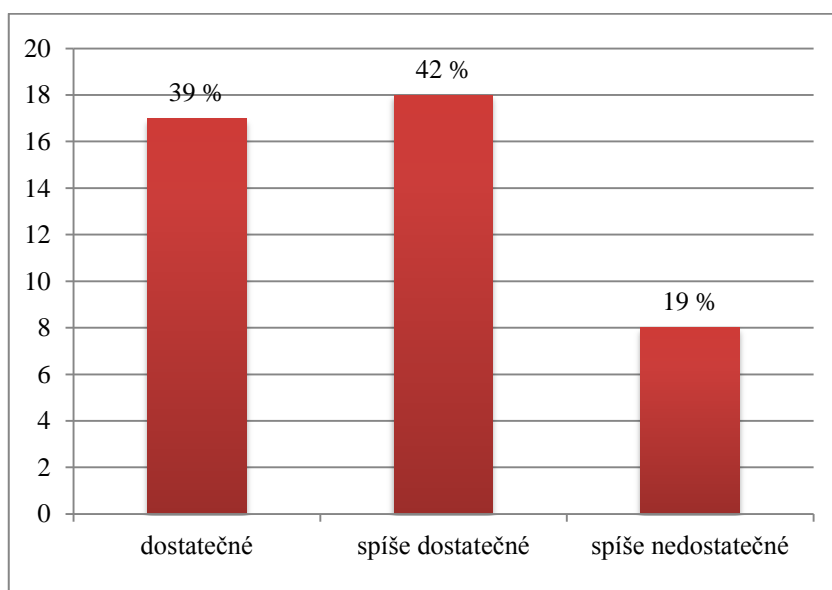
Zdroj: Vlastní zpracování

Důležitou oblastí ve veřejné správě je vzdělávání úředníků. Další vzdělávání pracovníků matričních úřadů zjišťuje devátá otázka, která zní: Máte dostatečné možnosti dalšího vzdělávání zaměstnanců v souvislosti s modernizací a elektronizací matrik? I u této otázky byly čtyři možnosti odpovědí: spíše dostatečné; dostatečné; spíše nedostatečné; nedostatečné.

Jako spíše dostatečné považují možnosti dalšího vzdělávání čtyřicet dvě procenta zaměstnanců matričních úřadů. Dostatečné možnosti uvádí čtyřicet procent matrikářů a osmnáct procent zvolilo možnost spíše nedostatečné. Žádný z matrikářů neuvedl možnost nedostatečné. U odpovědi spíše nedostatečné a nedostatečné mohli dotazovaní napsat své návrhy na další vzdělávání, co jim chybí. Svě návrhy uvedlo šest dotazovaných a nejvíce požadují:

- celostátní program na školení pro matriku,
- školení na využívání základních registrů a Czech POINTu,
- školení na využití matričních programů,
- školení ke konkrétním problémům.

Graf č. 24: Možnosti dalšího vzdělávání v souvislosti s modernizací

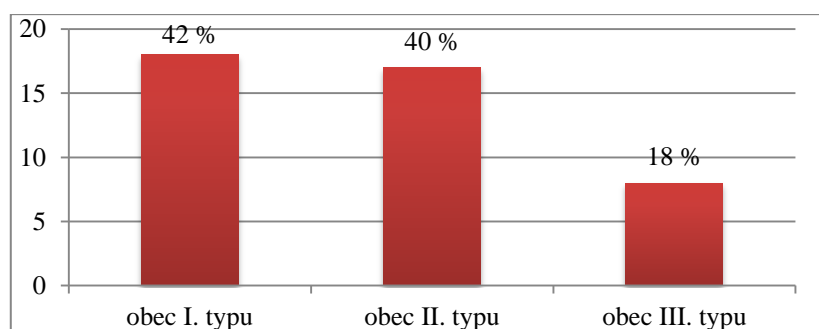

Zdroj: Vlastní zpracování

Poslední sada otázek je zaměřena na pracovníky matričních úřadů, jejich práci a spokojenost. Předmětem desáté otázky je zjistit, v jakém typu obce dotazovaní matrikáři působí. Možnosti odpovědí jsou: obec I. typu, obec II. typu, obec III. typu, tak jak rozděluje obce zákon.

V obcích I. typu se základní působností je zařazeno čtyřicet dva procent matrikářů, v obcích II. typu s pověřeným úřadem pracuje čtyřicet procent dotazovaných a nejmenší skupinu, osmnáct procent tvoří matrikáři obcí III. typu.

Graf č. 25: Typ obce

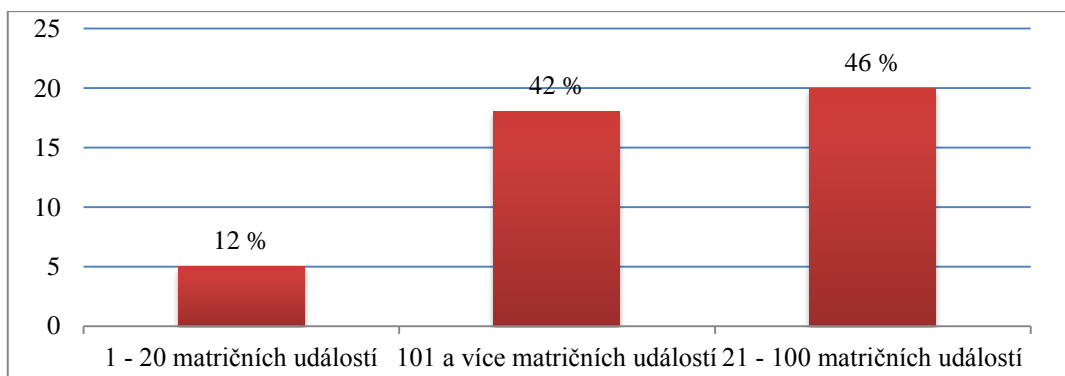

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 11 má zjistit jaký rozsah matričních událostí dotazovaní zaměstnanci v posledních letech zpracovávali. Na výběr měli: 1-20 matričních událostí, 21-100 matričních událostí a 101 a více matričních událostí.

Nejvíce matričních úřadů, čtyřicet šest procent zpracovalo v posledních pěti letech průměrně 21-100 matričních událostí, poté následovala možnost 100 a více matričních událostí, kterou uvedlo čtyřicet dva procent a 1-20 matričních událostí ročně zpracovávalo dvanáct procent dotazovaných zaměstnanců matričních úřadů.

Graf č. 26: Průměrný počet ročně zpracovaných matričních událostí

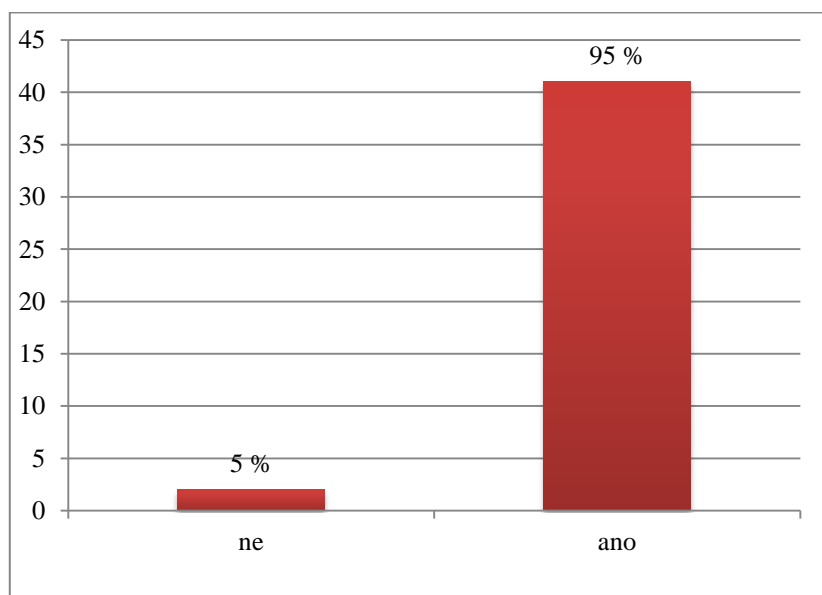
Zdroj: Vlastní zpracování

Účelem další otázky je zjistit, jaký mají rozsah pracovních činností matrikáři. Otázka zní: Poskytujete i jiné úkony v rámci vašeho pracovního zařazení? Na výběr byly jenom dvě varianty odpovědí: ano; ne; přičemž u možnosti ano, byl dán prostor k napsání, jaké další úkony provádějí.

Naprostá většina matričních úřadů poskytuje jiné než matriční úkony, které jsou jim svěřeny jinými zákony. Možnost ano zvolilo 95 procent dotazovaných a pouze 5 procent uvedlo, že neposkytuje žádné jiné úkony. Kromě tří dotazovaných zaměstnanců matričních úřadů, kteří zvolili možnost ano, uvedli všichni, že kromě matriky provádějí některé z vyjmenovaných úkonů:

- vidimaci a legalizaci,
- výpisy z Czech POINTu,
- konverzi dokumentů,
- evidenci obyvatel,
- zajištění voleb,
- spisovou službu,
- správu hřbitova,
- vedení sekretariátu starosty,
- a další agendy obce.

Graf č. 27: Poskytování jiných než matričních úkonů

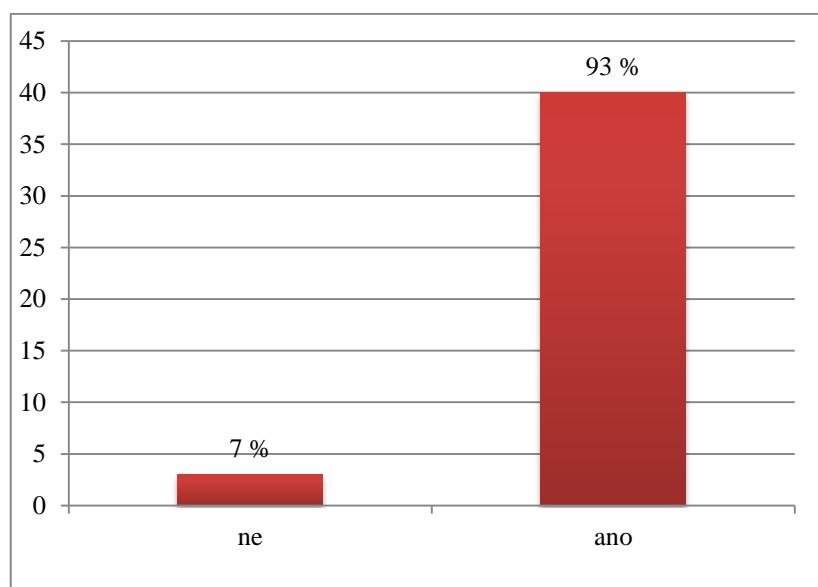
Zdroj: Vlastní zpracování

Poslední otázka má zjistit jak jsou pracovníci matričních úřadů spokojeni s pracovním prostředím. I zde byly jako u předchozí otázky jen dvě možnosti odpovědí: ano, ne. U varianty ne mohli uvést návrhy na zlepšení.

Z odpovědí vyplývá, že s pracovním prostředím je spokojeno 93 procent matrikářů. Možnost ne uvádí ve svých odpovědích 7 procent dotazovaných. Všichni, kteří uvedli možnost ne, ve svých návrzích na zlepšení uvádějí:

- nové vybavení kanceláře (nábytek),
- nový výkonnější počítač.

Graf č. 28: Spokojenost s pracovním prostředím

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4 Návrhy řešení na zkvalitnění práce matričních úřadů

Bakalářská práce se zabývala reformou veřejné správy a jejím dopadem na oblast matrik. Cílem praktické části bakalářské práce bylo vypracovat návrhy jak zvýšit efektivitu veřejné správy na příkladu matričního úřadu. Dílčím cílem bylo zjistit, jak jsou občané informováni o modernizaci a elektronizaci veřejné správy a jak ji využívají na příkladu matričního úřadu v Jaroměřicích nad Rokytnou. Zároveň má ověřit, jaké poznatky v oblasti elektronizace veřejné správy mají zaměstnanci matričních úřadů, zda je pro jejich práci přínosná a především v čem spatřují nedostatky. Na základě výsledků dotazníkového šetření práce také identifikuje úskalí a nedostatky a má navrhnout řešení, která by přinesla jak zefektivnění práce matričních úřadů a možnou úsporu času pro občany.

Z dotazníkového šetření, které probíhalo na matričním úřadě v Jaroměřicích nad Rokytnou je patrné, že matriční úřad navštěvují občané nejen v souvislosti s matričními událostmi, ale využívají všech úkonů, které matriční úřady poskytují. Většina matričních úřadů v České republice je také kontaktním místem Czech POINTu, provádí vidimaci a legalizaci, zároveň plní funkci evidence obyvatel. Pouze velké matriční úřady na magistrátech, které zpracovávají velký objem matričních událostí, neposkytují žádné další služby občanům. Ve sledovaném období na matričním úřadě v Jaroměřicích nad Rokytnou vyplnila dotazník polovina klientů, kteří přišli v matriční záležitosti, druhá polovina požadovala jiné služby.

Dotazníkové šetření mělo prokázat, zda by byl zájem o vyřízení sňatku na zdejší matrice prostřednictvím elektronické komunikace. Menší část klientů by tuto možnost uvítala, případně by zvolila možnost kombinace elektronického podání s následnou návštěvou úřadu. Většina se přiklání k názoru, že v tomto případě je nutné osobní jednání a přímá komunikace. Dotazníkové šetření v této oblasti jasně ukazuje, že osobní návštěvu matriky preferuje stále většina snoubenců, kteří se rozhodli uzavřít manželství. Na obdobnou otázku, zda by uvítali rozšíření elektronické komunikace s klienty, odpovídali také zaměstnanci matričních úřadů. Z jejich odpovědí vyplývá, že také oni spíše preferují přímý kontakt s občany.

Z údajů získaných vyhodnocením dotazníků pro klienty lze také odvodit, že většina občanů přicházejících na úřad, je dostatečně informována o službách, které mohou na matrice využít. Většina lidí dnes ví, že na matrice si mohou nechat ověřit podpis, nahlásit zde ztrátu občanského průkazu, požádat o jakýkoliv výpis z Czech POINTU. Proti tomu informace zveřejněné na webových stránkách městského úřadu nevyužila před návštěvou matriky asi polovina z dotazovaných respondentů, což může být částečně způsobeno také tím, že

vyhledávání je poměrně složité a cesta k nalezení informací je zdoluhavá. Zvláště pro ty, kteří na úřad přijíždějí vyřídit sňatek ze vzdálenějších míst, je důležité, aby měli před návštěvou matriky k dispozici dostatek informací.

Další okruh otázek se zabýval možnostmi, jak usnadnit občanům jednání na úřadě. Zda pocítili existenci základních registrů veřejné správy. Se základními registry se setkala na úřadě již více než polovina občanů a jejich zavedení hodnotí kladně, což je přínosné. Také potřeba formulářů k jednání na úřadě byla předmětem zkoumání. Jestli jsou umístěny pro občany ke stažení na webových stránkách úřadu, aby mohli přijít předem připraveni a tím by se zkrátila doba jednání. K ověření podpisu nebo listiny žadatelé žádné formuláře nepotřebují. Také výpisy z Czech POINTu jsou poskytovány bez písemných žádostí.

Více než polovina dotazovaných na matričním úřadě potřebovala vyplnit nějaký formulář. Jedná se především o dotazník k uzavření manželství, podle vyhlášky 207/2001 Sb. Matriky mají povinnost používat matriční tiskopisy vydané Tiskárnou Ministerstva vnitra a nelze tudíž takový formulář umístit na webové stránky úřadu aby si jej mohli žadatelé stáhnout a vyplnit doma. Jsou však žádosti a formuláře, u kterých není přesně předepsaná forma a je možné zpřístupnit je prostřednictvím webových stránek úřadu, jako například: Žádost o vydání osvědčení k uzavření církevního sňatku, nebo žádost o změnu jména nebo příjmení, žádost o vydání druhopisu matričního dokladu nebo žádost o nahlédnutí do matriční knihy.

Využívání úředních hodin k návštěvám úřadu a jejich rozsah byly předmětem zkoumání na matričním úřadě v Jaroměřicích nad Rokytnou. Převážná většina dotazovaných uvedla, že úřad navštívila v úředních hodinách a jejich rozsah jim vyhovuje. Jako nevyhovující shledává úřední hodiny a požaduje jejich rozšíření jen malé procento respondentů. Konkrétní požadavek na rozšíření úředních hodin se objevil jen jednou. Někteří občané využili možnosti domluvit si dobu jednání mimo úřední hodiny telefonicky. Úřední hodiny jsou na webových stránkách Městského úřadu v Jaroměřicích nad Rokytnou také zveřejněny, avšak jsou ukryty pod povinně zveřejňovanými informacemi podle zákona č. 106/2009 Sb.

Na tuto problematiku úzce navazuje možnost objednat se prostřednictvím internetu k jednání na matričním úřadě tak, aby klient nemusel čekat. Je pochopitelné, že ti kteří přicházejí ve věci vidimace, legalizace nebo výpisů z Czech POINTu o takovou službu nemají zájem. Jejich záležitosti jsou obvykle vyřízeny během krátkého času. Jestliže však potřebují k jednání větší časový prostor, byla by pro ně možnost zarezervovat si termín dopředu přínosná. Tuto možnost by uvítali především ti, kdo přichází s požadavkem uzavřít manželství, s žádostí

o změnu jména nebo příjmení, učinit prohlášení o určení otcovství, nebo vyhledání údajů v matričních knihách, což bývá časově náročnější.

Důležitým ukazatelem pro práci úřadu je spokojenost občanů s přístupem úředníků, se zázemím úřadu, s prostorami ve kterých se pohybují. Hodnocení občanů, kteří ve sledovaném období matriku navštívili je ve všech ukazatelích kladné. Nikdo neuvedl negativní hodnocení ani námět na zlepšení chodu úřadu.

Aby byl pohled na změny, které probíhají ve veřejné správě v oblasti matrik ucelený, bylo třeba znát také názory a postřehy matrikářů. Jelikož na matričním úřadě v Jaroměřicích nad Rokytnou pracuje pouze jedna matrikářka a jedna úřednice ji v případě nepřítomnosti zastupuje, bylo nutné dotazovat se na více úřadech. Pro objektivní posouzení dané problematiky byly vybrány matriky všech typů obcí. Převážná většina zaměstnanců matričních úřadů má středoškolské vzdělání a pracuje na matrice více než pět let.

Stěžejní otázkou pro zaměstnance matričních úřadů je hodnocení zavedení CzechPOINTu. Matriční úřady kromě toho, že jsou kontaktním místem veřejné správy pro občany, kterým poskytují ověřené výpisy, také využívají rozhraní Czech POINT@office, jehož funkce se stále rozšiřují. Výsledky potvrdily, že nikdo nevnímá jeho zavedení negativně, což je velmi příznivé pro veřejnou správu. Téměř všichni Czech POINT přijímají kladně a hodnotí jako přínosný pro práci. Jelikož Czech POINT má pro matriku stále větší význam je tato skutečnost potěšující.

Dotazníkové šetření ukázalo, že většina zaměstnanců matričních úřadů hodnotí proces elektronizace veřejné správy kladně. I když zavedení základních registrů veřejné správy považuje za přínosné více než polovina matrikářů, vyhledávání údajů ze základních registrů přináší větší nároky na čas zaměstnanců, neboť občan nemusí předkládat doklady, jejichž údaje jsou v registrech obsaženy. Zároveň musí zaměstnanci matrik v základních registrech opravovat chyby a vkládat změny. Především evidování každého přístupu do základních registrů je zdlouhavé a časově náročné. Každému přístupu je třeba přidělit číslo jednací a zaspat do evidence.

Rozdílně je vnímáno rozšiřování elektronické komunikace s jinými subjekty veřejné správy a možnost jejího rozšíření na občany, klienty matričních úřadů. Rozšiřování elektronické komunikace s jinými úřady považuje za přínosné, většina matrikářů. Tento způsob komunikace je pro ně snazší a lepší, i když někteří uvádějí, že vykazuje nedostatky. Proti

tomu rozšiřování elektronické komunikace s občany zaměstnanci matričních úřadů nepreferují. V některých případech, zvláště při vyřízení žádosti o sňatek je osobní jednání vhodnější. Snoubence však může při vyjednání zastoupit například svatební agentura, která jim sňatek zařizuje.

Matriční úřady využívají pro svou práci speciální programy pro matriku, jejichž správné fungování je nezbytné. Dále ve velké míře využívají Czech POINT a CzechPOINT@Office. Jejich bezchybné fungování je pro práci matrikářů velmi důležité. Většina na tuto otázku odpověděla spíše ano, což znamená, že stále jsou v této oblasti rezervy. S tím úzce také souvisí možnost dalšího vzdělávání v souvislosti s elektronizací matrik. V tomto směru je spíše nespokojených téměř dvacet procent matrikářů, což není zanedbatelné procento. Především matrikáři, kteří působí na úřadech méně, než pět let pocítují nedostatek vhodných vzdělávacích programů.

Také datové schránky využívají dnes téměř všichni zaměstnanci matričních úřadů. Především jejich prostřednictvím plní oznamovací povinnost matričních událostí, ale využívají je i ke komunikaci se všemi, kdo mají datové schránky zřízeny, což je povinností a zároveň vede k úspoře finančních prostředků. Datové schránky jsou pozitivně vnímány většinou zaměstnanců matričních úřadů.

Matriky jsou ve všech typech obcí. V dotazníkovém šetření byly nejvíce zastoupeny obce prvního a druhého typu, nejmenší podíl měly obce třetího typu. Nejvíce úřadů zpracovalo do jednoho sta matričních událostí za rok. Méně než dvacet matričních událostí za rok zpracovávalo pouze pět matričních úřadů v obcích prvního typu. Kromě matričních úkonů poskytují matriční úřady i jiné služby občanům. Mimo dvou obcí třetího typu všechny dotazované matriky poskytují vidimaci a legalizaci, vydávání ověřených výstupů z Czech POINTu. Některé matriční úřady jsou pověřeny vedením evidence obyvatel. Matrikáři malých úřadů v obcích prvního typu bývají pověřeni i jinými agendami v rámci daného úřadu. Musí pružně reagovat a řešit vzniklé situace. K tomu přebují dostatek odborných znalostí.

Na závěr šetření mohli matrikáři zhodnotit své pracovní prostředí. Spokojenost a vyjádřit návrhy na zlepšení. Matrikáři jsou spokojeni. Pouze tři z nich uvedli ve svých návrzích potřebu vybavení kanceláře novým nábytkem a výkonnější počítačovou technikou.

4.4.1 Návrhy řešení:

Návrh č. 1

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že pouze čtyřicet procent občanů využívá před návštěvou matriky informace na webových stránkách Městského úřadu. Proti tomu umístění formulářů na webové stránky požaduje více než polovina dotazovaných. Navrhovaným opatřením je zpřehlednit webové stránky. Usnadnit přístup k matričním informacím. Zavést na webových stránkách Města Jaroměřice nad Rokytnou v sekci Městský úřad samostatnou záložku pro matriku. Zde budou umístěny veškeré informace o poskytovaných službách a úkonech a návody na řešení jednotlivých situací. Dále zde budou umístěny ke stažení formuláře, potřebné pro vyřizování matričních záležitostí i s návodem na jejich vyplnění, které si může občan před návštěvou matriky připravit.

Návrh č. 2

Šetření mezi občany, klienty matričního úřadu ukázalo, že sedmdesát procent z nich má zájem o zavedení rezervačního systému. Navrhovaným opatření je zavedení internetového rezervačního systému pro občany navštěvující matriku. V této aplikaci si občan bude moci vybrat termín návštěvy a zároveň situaci, kterou bude chtít na matričním úřadě vyřídit. Aplikace bude součástí webových stránek úřadu.

Návrh č. 3

Dalším návrhem, na zkvalitnění práce úřadu, který vychází z dotazníkového šetření je rozšíření úředních hodin a zjednodušení jejich vyhledání na webových stránkách. Přesto, že většina občanů je s úředními hodinami spokojena, objevují se i návrhy na rozšíření. Návrhem v této oblasti je rozšíření úředních hodin alespoň první středu v měsíci vždy do osmnácti hodin. Změnu úředních hodin oznámit prostřednictvím zpravodaje, který město vydává a prostřednictvím místního rozhlasu. Změnit umístění úředních hodin na webových stránkách města z povinně zveřejňovaných informací podle zákona 106/1999 Sb. na titulní stránku městského úřadu, tak aby byly snadno dostupné pro občany, kteří chtějí matriční úřad navštívit.

Návrh č. 4

Z šetření mezi matrikáři ukazuje, že jen polovina považuje základní registry za přínosné, ale šestnáct procent je hodnotí negativně. Návrh číslo čtyři na zefektivnění práce se základními

registry je vytvoření aplikace, která by na základě občanského průkazu vyhledal základní informace o osobě k ověření totožnosti a údajů, které nejsou v občanském průkaze uvedeny. Dále zavedení evidence přístupů do základních registrů pro potřeby úřadu, čímž by se snížila administrativní zátěž pro úředníky s přidělováním čísel jednacích a následným zapisováním a vedením ruční evidence.

Návrh č. 5

Dotazníkové šetření mezi matrikáři ukázalo nespokojenost s možnostmi dalšího vzdělávání. Návrhem na zkvalitnění v oblasti vzdělávání je zavedení jednotného vzdělávacího programu pro matriční úřady v celé České republice v souvislosti se zaváděním nových elektronických služeb a úkonů, které vykonávají matriční úřady. Tento program by měl seznamovat s novými funkcemi a registry, možnostmi jejich využívání matričními úřady a poskytovat informace z oblasti legislativy. Zlepšení informovanosti úředníků by se zamezilo chybám a nesprávným postupům v této oblasti.

5 ZÁVĚR

Reforma veřejné správy je velmi rozsáhlé téma. Je ovlivňována mnoha faktory. V historii veřejné správy docházelo k různým reformním krokům. Nikdy však nebyly změny tak rychlé a převratné jako jsou v současné době. Přispívá k tomu rychlý rozvoj nových informačních technologií a zvyšující se počítačová gramotnost. Úkolem současných reforem je přiblížit veřejnou správu občanům, zjednodušit styk s úřady k jejich spokojenosti. Veřejnou správu tvoří lidé na obou stranách. Na jedné straně úředník, na druhé straně občan, jako klient.

Práce reformu představila ze specifického pohledu matričních úřadů. Matriční úřady jsou od počátku zapojeny do elektronizace a modernizace. Provedené dotazníkové šetření potvrzuje, že zaměstnanci matričních úřadů využívají při své práci elektronickou komunikaci. Používají datové schránky, Czech POINT, zapisují do základních registrů a využívají údaje v nich obsažené. Z práce matričních úřadů vyplývá, že i když tyto činnosti zabírají značné množství času, považují je za přínosné. Přesto radě z nich schází jednotný systém dalšího vzdělávání v této oblasti. Matriční úřady poskytují velké množství úkonů a služeb pro veřejnost. Styk s občany je v matriční práci stěžejní. Jak se ukazuje, osobní kontakt je i v dnešní době v matriční práci nenahraditelný.

Dotazníkové šetření mezi klienty matričního úřadu v Jaroměřicích nad Rokytnou mělo ukázat, jak vnímají reformu veřejné správy občané. Z jeho výsledků je patrné, že povědomí o reformě veřejné správy se zvyšuje. Občané využívají matriční úřad jako kontaktní místo Czech POINTu, kde mohou získat ověřené výpisy. Využívají existence základních registrů a vnímají pozitivně, neboť nemusí předkládat některé doklady. Využívání informací z webových stránek před návštěvou úřadu je na nízké úrovni. Zájem o elektronickou komunikaci s matričním úřadem je velmi malý. Proti tomu možnost rezervace termínu návštěvy matričního by byla vítanou službou. S prací matričního úřadu jsou občané spokojeni.

Ukazuje se, že modernizace a elektronizace veřejné správy je přínosná jak pro občany, tak i pro úředníky matričních úřadů. Elektronická komunikace mezi jednotlivými subjekty se zlepšila, je rychlejší a přináší také úsporu finančních prostředků. Jejich pracoviště jsou dobře vybavená a aplikace důležité pro práci fungují bez větších problémů.

Na závěr lze na základě získaných poznatků doporučit nejen Městskému úřadu v Jaroměřicích nad Rokytnou úpravu webových stránek, tak aby byly pro občany přehlednější a vyhledávání

informací bylo snazší. Umístit úřední hodiny na titulní stranu Městského úřadu na webových stránkách, tak aby občan nemusel tyto údaje vyhledávat. Rozšířit úřední hodiny, aby lépe vyhovovaly občanům a usnadnit k nim přístup na webových stránkách úřadu. Dále zavést rezervační systém pro klienty matriky prostřednictvím internetové aplikace, která by umožnila rezervaci termínu. Dalším návrhem je umístění formulářů na webové stránky úřadu. Tyto návrhy by měly vést ke zkvalitnění práce úřadu a spokojenosti občanů.

Navrhovaným opatřením pro veřejnou správu je zjednodušení práce se základními registry a s tím spojené evidence vyhledávaných údajů. Vytvoření evidence přístupů do základních registrů, bez nutnosti vedení papírové evidence. V oblasti vzdělávání zavedení jednotného systému vzdělávání úředníků matričních úřadů v celé České republice v souvislosti s modernizací a elektronizací veřejné správy, tak aby měli dostatek znalostí a informací pro výkon své práce. Kvalitní výkon veřejné správy, její modernizaci a zefektivnění procesů ve veřejné správě je možné zajistit jen prostřednictvím zaměstnanců s vysokou úrovní odborných znalostí a dovedností. Tyto návrhy jsou pouze teoretické, jejich zvedení by vyžadovalo značné prostředky.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

Knižní zdroje:

ČECHÁK, Vladimír, 2004. *Vývoj veřejné správy v Československu a České republice (1945-2004)*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 262 s. ISBN 80-86754-22-7.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK, 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR*. 1. vyd. Praha: Grada, 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

HENDRYCH, Dušan, 2009. *Správní věda – Teorie veřejné správy*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 231 s. ISBN 978-80-7357-458-1.

HENYCH, Václav, 2002. *Zákon o matrikách, jménu a příjmení a poznámkami a související předpisy*. 1. vyd. Praha: IFEC, 712 s. ISBN 80-86412-19-9.

HLAVÁČEK, Ivan, Jaroslav KAŠPAR a Rostislav NOVÝ, 2002. *VADEMECUM pomocných věd historických*. 3. vyd. Jihočany: H+H, 544 s. ISBN 80-7319-004-4.

HORIZNKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, 2008. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.

HUŠÁKOVÁ, Milana, et al., *Zákon o rodině: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 398 s. ISBN 80-7179-198-9.

Jak na základní registry. *Příručka pro kraje a obce*, 2012. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky.

KADLECOVÁ, Marta, et al., 2007. *Dějiny českého soukromého práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 279 s. ISBN 978-80-7380-041-3.

KNAPP, Karel a Zdeňka VAŇKOVÁ, 1956. *Komentář k zákonu o matrikách a k zákonu o užívání jména a příjmení*. 1. vyd. Praha: Orbis, 374 s.

MAREČKOVÁ, Marie, 2005. *Příručka praktické genealogie: jak sestavit rodokmen*. 2. upr. vyd. Praha: Paseka, 193 s. ISBN 80-7185-769-6.

PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS, 2000. *Akademický slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Academia, 834 s. ISBN 80-200-0607-9.

POMAHAČ, Richard et al., 2013. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Beck, 315 s. ISBN 978-80-7400-447-6.

POMAHAČ, Richard a Olga VIDLÁKOVÁ, 2002. *Veřejný správa*. 1. vyd. Praha: Beck, 290 s. ISBN 80-7179-748-0.

PRŮCHA, Petr, 2001. *Správní právo: obecná část*. 4. dopl. a opr. vyd. Brno: Masarykova universita, 272 s. ISBN 80-210-2763-0.

QUITT, Zdeněk a Pavel KUCHARSKÝ, 2003. *Česko latinský slovník*. 1. vyd. Praha: LEDA, 992 s. ISBN 80-7335-032-7.

SCHELLE, Karel et al., 2009. *Dějiny české veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk. 314 s. ISBN 978-80-7380-203-5.

SUCHARDA, Jan a Ondřej NOVÁČEK, 2002. *Malé dějiny Jaroměřic nad Rokytnou*. Hrotovice: Jan Sucharda. 192 s.

TRETERA, Jiří Rajmund, 2002. *Stát a církev v České republice*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 156 s. ISBN 80-7192-707-4.

VESELÝ, Zdeněk, 2012. *Dějiny českého státu v dokumentech*. 3. aktualit. vyd. Praha: Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů, 882 s. ISBN 978-80-7431-064-5.

VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA, 2007. *Politický systém české republiky: Historie a současnost*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 374 s. ISBN 978-807367-337-6.

Zahraniční zdroje:

EUROPEAN UNION, © 2011. *Study on cloud and service oriented architectures for e-government*. [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/egovernment-studies>.

Zákony:

Zákon č. 41/1992 Sb., o ověřování shody opisů nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu obecními úřady a o vydávání potvrzení orgány obcí a okresními úřady. In: *Sbírka zákonů*. 31.12.1999. částka 12.

Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 03.04.2006. Částka 38. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon. In: *Sbírka zákonů*. 08.12.1961. Částka 7.

Zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech. In: *Sbírka zákonů*. 24.06.2009. Částka 68. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách. In: *Sbírka zákonů*. 27.12.1949. Částka 86.

Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In: *Sbírka zákonů*. 12.07.2002. Částka 114.

Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech. In: *Sbírka zákonů*. 27.12.1999. Částka 107.

Zákon. č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech. In: *Sbírka zákonů*. 27.12.1999. Částka 107.

Směrnice ministerstva vnitra č.j. VS-95/60/2-2005, k jednotnému postupu matričních úřadů při souběžném vedení matričních knih pomocí výpočetní techniky. 2005. In: *Věstník vlády pro orgány krajů a obcí*. 29.07.2005. ISSN 1214-2263.

Směrnice Ministerstva vnitra č. j.: MV – 151468/VS-2014, k jednotnému vedení evidence tiskopisům úseku matrik a státního občanství. 2014. In: *Věstník vlády pro orgány krajů a obcí*. 30.12.2014. ISSN 1214-2263.

Časopisecké zdroje:

HRADECKÁ, Vladimíra, 2000, Matriky se vedou přes 500 let. *Veřejná správa*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, roč. 11, č. 42, s. 22-23, ISSN 0027-8009.

Platforma eGovernment. *Egovernment*, 2014. Praha: Info-com, č. 1, s. 36–43, ISSN 1801-9420.

Základní registry. *Veřejná správa*. 2010, Praha: Ministerstvo vnitra ČR, roč. 21, příloha, ISSN 1213-6581.

Internetové zdroje:

Další informace k novele zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel. *Czech POINT*, c2016 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/477>.

Datové schránky © 2010-2016. *Informace o datových schránkách* [online]. [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/zakladni-informace>.

INFORMACE č. 14/2012 *Využívání údajů ze základních registrů*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 26.11.2012 č. j. 83532-3/VS-2012. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/metodika-na-useku-matrik.aspx>

Jaroměřice nad Rokytou © 2016, *Město a městský úřad*. [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: www.jaromericenr.cz.

KASAL, Jan, 2001. Nová úprava matrik. *Moderní obec* [online]. [cit. 2015-12-19]. ISSN 1214-99764. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/nova-uprava-matrik/>

Matriky. *Genea: Genealogické stránky*, ©2012 [online]. Genea [cit. 2015-11-19] Dostupné z: <http://www.genea.cz/informace/badaní-v-archivu/matriky/>.

Procesní modely agend veřejné správy. *eGONNews* [pdf]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Special INVEX 2007, s. 1. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-news.aspx>.

SKOŘEPOVÁ, Markéta, 2011. *Prameny k dějinám venkovského obyvatelstva*. [online]. Pelhřimov: Muzeum Vysočiny Pelhřimov [cit. 2015-11-19]. Dostupné z: <http://muzeumpe.cz/a411/prameny%20kronikari.doc>.

TRETERA, Jiří a Zábaj HORÁK, *Konfesní právo – Teze k přednáškám 2013/2014* [online]. Praha: Právnická fakulta University Karlovy [cit. 2015-11-24] Dostupné z: www.prf.cuni.cz/dokumenty-download/14040880/.

ZAJÍČEK, Zdeněk, 2009. Představují se vám datové schránky. *eGONNews* [pdf]. Special k ISSS 2009, s. 2. Praha Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-news.aspx>.

Základní informace o studiu matrik © 2015 [pdf]. Dostupné z:
http://www.soapraha.cz/documents/praha_vychod/20100807133445
Zakladni_informace_o_studiu_matrik.pdf.

Život s eGONem je jednodušší. *eGONNews*, 2009[pdf]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, č. 4, s.
7. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-news.aspx>.

Sborníky a diplomové práce dostupné online:

TOMÁNKOVÁ, Dana, 2013. *Využití Českého Podacího Ověřovacího Informačního Národního Terminálu Czech POINT státní správou ve vztahu k občanovi*. Olomouc: Universita Palackého, Pedagogická fakulta. 100 s. Diplomová práce. Vedoucí práce Ing. Alena Opletalová, Ph.D.[online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://theses.cz/id/rzlgx1/>.

7 SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1: Mapa krajů ČR.....	17
Obrázek č. 2: Symbol eGovernmentu - eGON.....	19
Obrázek č. 3 Czech POINT	19
Obrázek č. 4: Organizační struktura městského úřadu	33

Seznam grafů:

Graf č. 1: Pohlaví respondentů	35
Graf č. 2: Vzdělání respondentů	36
Graf č. 3: Pracovní zařazení	36
Graf č. 4: Důvod návštěvy matričního úřadu	37
Graf č. 5: Možnost elektronického vyřízení sňatku.....	38
Graf č. 6: Informovanost o službách matričního úřadu	38
Graf č. 7: Využívání informací z webových stránek	39
Graf č. 8: Potřeba formulářů.....	39
Graf č. 9: Využití formulářů na webových stránkách úřadu	40
Graf č. 10: Existence základních registrů.....	40
Graf č. 11: Využívání úředních hodin	41
Graf č. 12: Spokojenost s úředními hodinami	41
Graf č. 13: Možnost objednání k jednání	42
Graf č. 14: Spokojenost se zázemím úřadu	42
Graf č. 15: Vstřícnost úředníků	43
Graf č. 16: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	44
Graf č. 17: Délka praxe.....	45
Graf č. 18: Hodnocení zavedení Czech POINTu	45
Graf č. 19: Hodnocení zavedení základních registrů veřejné správy	46
Graf č. 20: Využívání datových schránek	47
Graf č. 21: Hodnocení rozšiřování elektronické komunikace s jinými úřady.....	47
Graf č. 22: Rozšiřování elektronické komunikace s klienty.....	48
Graf č. 23: Správné fungování programů a aplikací.....	48
Graf č. 24: Možnosti dalšího vzdělávání v souvislosti s modernizací.....	49

Graf č. 25: Typ obce	50
Graf č. 26: Průměrný počet ročně zpracovaných matričních událostí.....	50
Graf č. 27: Poskytování jiných než matričních úkonů	51
Graf č. 28: Spokojenost s pracovním prostředím	52

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Náhled dotazníku pro občany

Příloha č. 2: Náhled dotazníku pro zaměstnance matričních úřadů

Příloha č. 3: Seznam zkratk

9 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Náhled dotazníku pro občany

DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

jmenuji se Libuše Smejkalová a jsem studentkou 3. ročníku oboru Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb na Soukromé vysoké škole ekonomické ve Znojmě. Zpracovávám bakalářskou práci na téma „Reforma veřejné správy“. Dovoluji si Vás tímto požádat o vyplnění krátkého dotazníku. Odpovědi budou zpracovány a následně interpretovány v mé bakalářské práci. Dotazník je anonymní.

Děkuji za Váš čas a spolupráci.

1. Jste

muž

žena

2. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání

základní

středoškolské bez maturity (vyučení)

středoškolské s maturitou

vysokoškolské

3. V současné době jste:

☐ pracující	☐ nezaměstnaný/á
☐ student/ka	☐ důchodce i invalidní
☐ podnikatel/ka	☐ v domácnosti, na mateřské dovolené

4. V jaké záležitosti jste matriční úřad navštívil/a

- matriční záležitost (narození, úmrtí, sňatek)
- ověřování, výpis Czech point
- jiné, uveďte jaké

5. Pokud jste navštívil/a matriční úřad v souvislosti s vyřízením sňatku, uvítal/a byste možnost vyřízení této záležitosti elektronicky např. prostřednictvím datových schránek?

- ano, případně proč.....
- ne, případně proč.....
- vlastní návrh.....

6. Jste dostatečně informován/a o službách a úkonech, které matriční úřad poskytuje?

☐ spíše ano	☐ spíše ne
☐ ano	☐ ne

7. Využil/a jste informace na stránkách úřadu před návštěvou matriky?

☐ spíše ano	☐ spíše ne
☐ ano	☐ ne

8. Potřeboval/a jste k vyřízení svých záležitostí nějaké formuláře?

☐ ano potreboval/a	☐ ne nepotreboval/a

9. Uvítal/a byste formuláře umístěné na stránkách úřadu?

ano, byl/a bych předem připraven, zkrátila by se doba vyřizování

ne nerozuměl/a bych jim (nemám přístup na internet)

nevím

10. Pocítil/a jste existenci základních registrů při vyřizování úředních záležitostí?

ano, bylo to jednodušší

ano, bylo to složitější

ne, nevím o nich

11. Navštívil/a jste matriční úřad ve stanovených úředních hodinách

ano

ne (po předchozí domluvě)

neznám úřední hodiny

12. Jsou úřední hodiny dostatečně přizpůsobené možnostem občanů?

ano, plně vyhovují

ne uvítal/a bych rozšíření, napište jaké.....

nevím, navštěvuji úřad jen sporadicky

13. Uvítal/a byste možnost objednání se k vyřízení vaší záležitosti prostřednictvím internetu na určitou hodinu?

spíše ano

spíše ne

ano

ne

jen při delším (složitějším) jednání

14. Jak jste byl spokojen/a se zázemím úřadu (přístup do budovy, parkování, WC)

zcela spokojen/a, vyhovující

nespokojen/a, nevyhovuje mi

nedokážu posoudit

uvítal/a bych

15. Byli k vám úředníci vstřícní?

spíše ano

spíše ne

ano

ne

vaše hodnocení nebo připomínky.....

.....

DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

jmenuji se Libuše Smejkalová a jsem studentkou 3. ročníku oboru Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb na Soukromé vysoké škole ekonomické ve Znojmě. Zpracovávám bakalářskou práci na téma „Reforma veřejné správy“. Dovoluji si Vás tímto požádat o vyplnění krátkého dotazníku. Odpovědi budou zpracovány a následně interpretovány v mé bakalářské práci.

Dotazník je anonymní.

Děkuji za Váš čas a spolupráci.

1. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

středoškolské s maturitou

vyšší odborné

vysokoškolské

2. Jak dlouho pracujete ve funkci matrikáře/matrikářky?

do 1 roku

1-5 let

více než 5 let

3. Jak hodnotíte zavedení CzechPOINTu?

- zavedení je pro práci spíš přínosné
- zavedení je pro práci přínosné
- zavedení ovlivňuje práci spíš negativně
- zavedení ovlivňuje práci negativně
- zavedení nemá vliv na moji práci

4. Jak hodnotíte zavedení základních registrů veřejné správy?

- zavedení je pro práci spíše přínosné
- zavedení je pro práci přínosné
- zavedení ovlivňuje práci spíše negativně
- zavedení ovlivňuje práci negativně
- zavedení nemá vliv na moji práci

5. Využíváte ke své práci datové schránky?

- ano

uved'te, s kým komunikujete prostřednictvím DS:

- ne

uved'te proč:

6. Jak hodnotíte rozšiřování elektronické komunikace s jinými úřady veřejné správy?

komunikace je snazší/ změna je k lepšímu

komunikace je složitější/změna je k horšímu

komunikace se zlepšila, ale vykazuje stále nedostatky

Uveďte jaké nedostatky:

nevím /nedokážu posoudit

7. Uvítal/a byste možnost rozšíření elektronické komunikace s klienty?

spíše ano

spíše ne

ano

ne

Pokud jste odpověděl/a ano nebo spíše ano, uveďte Vaše návrhy na rozšíření:

8. Fungují veškeré programy a aplikace důležité pro vaši práci správně?

spíše ano

spíše ne

ano

ne

9. Máte dostatečné možnosti dalšího vzdělávání zaměstnanců v souvislosti s modernizací a elektronizací matrik?

spíše dostatečné

spíše nedostatečné

dostatečné

nedostatečné

Jestliže jste odpověděl/a spíše nedostatečné nebo nedostatečné, uveďte jaké vzdělávání nebo školení byste uvítal/a:

10. V jakém typu obce působíte?

obec I. typu

obec II. typu

obec III. typu

11. Kolik matričních událostí jste v průměru v posledních pěti letech zpracovával/a

1 -20 matričních událostí

21 – 100 matričních událostí

101 a více matričních událostí

12. Poskytujete i jiné úkony v rámci vašeho pracovního zařazení (např. vidimace, legalizace, výpisy z CzechPOINTu atd.)?

ano

ne

Jestliže jste odpověděl/a ano, uveďte prosím jaké:

13. Jste spokojen/a s pracovním prostředím?

ano

ne

Pokud jste odpověděl/a ne, uveďte návrhy na zlepšení:

--

Příloha č. 3: Seznam zkratk

AISEO	Agendový informační systém evidence obyvatel
Czech POINT	Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
aGovernment	Elektronizace veřejné správy
eGON	Symbol elektronizace veřejné správy
ISDS	Informační systém datových schránek
ISVS	Informační systém veřejné správy
KIVS	Komunikační infrastruktura veřejné správy
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
ROB	Registr obyvatel
RPP	Registr práv a povinností
ROS	Registr osob
RUIAN	Registr územní identifikace adres nemovitostí